ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ- ОЛИЙ БАХТ

UZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI

FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

4 октябрь, шанба 1997 йил №116 (466)

Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

Республикамиз Президенти Ислом Каримов Андижон вилояти Асака тумани меҳнаткашларига Республикада биринчилардан бўлиб йиллик пахта тайёрлаш топширигини бажарганликлари муносабати билан мактуб йўллади.

***

Умумхитой халқ вакиллари мажлисининг хорижий мамлакатлар бўйича комиссияси делегацияси Ўзбекистонга ташриф буюрди. Сафар режасига кўра меҳмонлар кеча Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳамда Республика Ташқи ишлар вазирлигида бўлдилар. Бугун улар Самарқанд шаҳрини зиёрат қиладилар. Асакадаги «ЎзДЭУ авто» қўшма корхонаси иши билан ҳам яқиндан танишадилар.

Хитойлик меҳмонларнинг мамлакатимизга ташрифи 8 октябргача давом этади.

***

Саудия Арабистони Қироллиги Олий таълим вазири Холид Дин Муҳаммад Ал Анқарий бошчилигидаги шу мамлакат делегацияси вакилларининг мамлакатимизга расмий ташрифи давом этмоқда. Кеча улар Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига ташриф буюришди.

1997 йил — инсон манфаатлари йили

МАҚСАД – ДАСТУРХОН ТЎКИНЛИГИ

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган бу хўжаликдан етиб келган хушхабар баъзиларни ажаблантирди: чунки қарийб 15 йилдирки, қолоқлик ботқоғига ботиб қолган жамоа хўжалигида давлатга салкам 90 тонна гўшт топширилиб, ўн ойлик режа ортиғи билан бажарилди, бошқа кўрсаткичлар ҳам қувонарли бўлди.

«Ғалаба» жамоа хўжалигидаги ишлар билан ошна бўлар эканмиз, янги келган раҳбар Шароф Ўринов хўжаликнинг бошқа фаоллари, касабақўм ва бошқа жамоат ташкилотлари билан бамаслаҳат иш олиб бориб, хўжалик аъзолари орасида ишга, ишлаб чиқаришга бўлган муносабатни, масъулиятни тубдан ўзгартирганлигининг гувоҳи бўлдик. Энг аввало, оддий меҳнаткаш инсон ҳаёти, турмуш тарзи пухта ўрганиб чиқилган. Улар учун етарли маданий-маиший шароитлар яратиш бош режа даражасига олиб чиқилган.

- Натижада салкам бир йил ичида барча кўрсаткичлар бўйича кескин бурилишга эришдик,- дейди жамоа хўжалиги бошлиғи Шароф Ўринов. — Масалан, қорамоллар бош сонини орттириш режаси ўринланди. Моллар ўтган йилга нисбатан 217 бошга кўпайди. Ҳозир 918 бош қорамоллар зооветеринария қоидалари асосида парвариш қилинмоқда.

Бузоқ олиш бўйича ҳам қувонарли натижаларга эришилди. Агар ўтган йили жами 19 та бузоқ олинган бўлса, уларнинг сони бу йил 8 ойдаёқ 52 бошни ташкил қилди. Бу борада топшириқ 175 фоизга бажарилди.

Хўжалигимиз асосан гўшт етиштиришга ихтисослашган бўлиб, йилнинг ўтган даврида 315 ўрнига 401 бош қорамоллар гўштга топширилди, тирик вазн миқдори ҳам ўтган йилдагидан анча юқори бўлди.

Умуман, жамоамиз аъзолари ўз олдиларига қўйган вазифаларни қадамба-қадам изчиллик билан бажармоқда.

Бундай ижобий ўзгаришларнинг асосий сабаби - инсон манфаатларига алоҳида эътибор қаратилганидан деб биламан. Хўжалигимизда меҳнат қилаётган барча ишловчиларга яшаш ва ишлаш учун яхши шароитлар яратишга ҳаракат қилаётирмиз. Ишловчилар меҳнатларига, кўрсаткичларига яраша мунтазам равишда рағбатлантириб борилади.

Тожихол Халимбетова каби ўнлаб кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам бериш - жамоамиз учун оддий қоидага айланган. Чунки, халқимиз азал-азалдан меҳр-мурувват кўрсатишни ўзининг инсоний бурчи деб ҳисоблаб келган.

- Муҳтарам раис, чорвачиликнинг ривожи асосан мустаҳкам озуқа базасини яратишга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бу борада олиб борилаётган ишлар, келгуси режалар хусусида ҳам гапириб берсангиз.

- Жуда тўғри гап. Ҳеч қачон бўш қоп тик турмайди. Мол ҳам худди шундай. Унинг озуқаси етарли бўлмас экан, чорва тараққиёти ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас, албатта. Шунинг учун ҳам мустаҳкам озуқа базаси яратишни бош мақсад қилиб қўйганмиз. Шу мақсадда 60 гектар дон учун экилган маккажўхоридан, 100 гектар силосбоп маккажўхоридан, 10 гектар оқ жўхоридан, 5 гектар лавлаги ва 42 гектар бедазордан яхшигина ҳосил олдик. 120 гектарга беда аралаштирилган ҳолда кузги буғдой экдик.

Бозор иқтисодиётига ўтиш кўпроқ фойда олиш, сифатли, рақобатбардош маҳсулот етиштиришни талаб этади. Бу эса, кўпроқ фойда олиш демакдир. Бу мақсадни таъминлаш учун ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилаётирмиз. Айниқса, чорвадорлардан Қадамбой Отажонов, Солий Рейимбоев, Рустам Абдуллаев, бригада бошлиқларимиздан Маткарим Мадраҳимов, Усмон Усмонов, механизаторларимиздан Ойбек Аминов, Қодирберган Нурумбетовлар ҳар куни самарали фаолият кўрсатиб бошқа ҳамкасбларига намуна бўлаяптилар.

- Қишловга ҳам саноқли кунлар қолди. Ана шу синов фаслига қандай тайёргарликлар билан келаяпсиз?

- Чорва қишловига пухта ҳозирлик кўриб қўйдик. Энг аввало чорвадорларимизнинг унумли ишлашлари учун барча шароитни яратяпмиз. Зеро, уларнинг саломатлиги, ишдаги муваффақиятлар гаровидир. Шунинг учун молхоналар сифатли қилиб таъмирдан чиқарилди. Техника ва бошқа зарур механизмлар ҳам тахт қилинди.

Энг муҳими, қишловга 1200 тонна дағал хашак, 2 200 тонна силос, 250 тонна хашаки лавлаги, жами 883 тонна озуқа бирлиги тайёрлаб қўйдик. Ҳар бир шартли молга 16-17 центнер озуқа бирлиги ҳозирланди.

Хулоса қилиб айтганда, қиш мавсумида молларнинг беталофат боқилиши учун барча имкониятларга эгамиз. Демак, қаҳратон қиш кунларида ҳам маҳсулдорлик камаймайди.

Суҳбатдош: Абду РАҲМОН,
«Ишонч» мухбири
Қорақалпоғистон республикаси

Ҳали қуёш ўз ётоғидан бош кўтариб улгурмасиданоқ Зулфияхон Парпиева этагини қўлига олдида пахтазор томон равона бўлди. У дала шийпони ёнидаги ариқдан сакраб ўтди-да, лўппи-лўппи пахталарни теришга киришди. Ҳаш-паш дегунча уч этак пахта териб тўкди.

Шу пайт дугонаси Ҳамидахон Каримова ҳам етиб келди.

- Ҳай ўртоқжон, бу нима қилганингиз? Мени чақирмай, ўзингиз келаверибсиз-да — деди Ҳамидахон дугонасига гина қилиб.

- Мени ҳам тўғри тушунинг-да, дугонажон. Ҳали қоронғи эканлиги учун тасиз,» деди.

Бундан сўнг Ҳамидахон Каримова - 65 кило, Махпаратой Жўраева-50 кило, Муҳаббатхон Тешабоева 50 кило пахта теришгани маълум бўлди.

Бригадада йиғим-терим уюшқоқлик билан олиб борилаётгани сабабли кунига йиллик режанинг 4-5 фоизи миқдорида пахта терилиб, давлатга топширилишига муваффақ бўлиняпти. Бригада заршуносларининг мақсади йиллик режани октябрь бошидаёқ бажаришдир. Бригада дала шийпонида пахта терувчиларга етарли шарт-шароитлар муҳайё. Иссиқ овқат ташкил этилган. Мавсумий болалар боғчаси ишлаб турибди.

СУРЪАТГА ҚАНОТ БОҒЛАБ...

сизни чақириб юрмадим,- деди тўртинчи этагини бўшатаётган Зулфияхон.

Ахир терилган ҳар килограмм пахта учун 3,5 сўмдан тўлаб турилганда уйқуни камроқ қилсак нима бўпти. Бугун агар 200 килограмм пахта терсам 700 сўм ҳақ оларканман. Буни ким беради?

Улар пахта теримига киришиб кетдилар.

Соат 12 лар чамаси бўлганда бригада тракторчиси Шерқўзи Ҳамидов прицепини йўл ёқасига келтириб қўйди.

Теримчилар бирин-кетин терган пахталарини торттириш учун олиб чиқа бошладилар.

Бригада ҳисобчиси Холдорали Абдусаматов биринчи бўлиб, Зулфияхон терган пахтани торозида тортаётиб, «Яшанг, синглим! Ҳозиргача терган пахтангиз 100 килограммни ташкил этибди. Бугун худо хоҳласа 200 килограммдан ошиб кетасиз,» деди.

Хўжаликнинг Абдусамат Акбаров етакчилик қилаётган бригада даласида ҳам оппоқ бўлиб очилган лўппи-лўппи пахталар киши дилини қувонтиради. Чевар теримчиларнинг қўли-қўлига тегмайди.

- Бригадамиз аъзолари 109 гектар ерда деҳқончилик қилиб, ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил кўтаришни кўзлаб меҳнат қилишяпти,- дейди бригада сардори Абдусамат Акбаров.- Шу боис биз пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан олиб бораяпмиз.

- Жорий йилда 1040 гектар майдонга «Фарғона-3» навли чигит қадаб, барча майдонларимизда мўл-кўл ҳосил етиштирдик,- дейди «Заркент» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Абдуғаффор Раҳимов. - Мақсадимиз, ҳар гектар ердан ўртача 30 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб, давлатга 3 минг 40 тонна юқори навли дурдона сотишдир. Айни кунларда далаларимиз жасорат майдонига айланган. Хўжаликнинг қайси бригадасига борманг, ҳаммаёқда басма-басига меҳнат қилаётган теримчиларни кўриб фахрланасан киши.

Ўз ишимизни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «1996 йилда пахта йиғим-терими мавсумини ташкилий равишда ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этиб, бу йилги пахта йиғим-теримига ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрдик. Йўл ва кўприклар барвақт сифатли қилиб таъмирланди. 15 та хирмон қайта жиҳозланди, 30 тадан ортиқ тош-торози ҳамда 5 минг дона этак ҳозирладик. 26 та прицеп ҳамда 5 та юклагич йиғим-теримда фаол иштирок этяпти. Хўжаликда пахта теримини намунали олиб бориш учун пахта штаби тузилган. Бундан ташқари жамоа хўжалиги бошқаруви ҳамда касаба уюшма қўмитаси билан ҳамкорликда пахта йиғим-терими учун тадбирлар ҳам ишлаб чиқдик. Айни пайтда ишимизни шу тадбирлар асосида амалга ошириб бораяпмиз.

- Етиштирилган ҳосилни тез ва соз йиғиб-териб олишда моддий рағбатлантириш муҳим аҳамиятга эга,- дейди жамоа хўжалиги касаба уюшмаси қўмитаси раиси Маҳаммаджон Мамадалиев.- Биз Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида икки қаторли пахта териш машинасида терилган кондицион оғирлиги 1 тонна бўлган пахта учун 90 сўм, тўрт қаторли машинада терилганда шунча пахтага 55 сўм ҳақ тўлашни белгиладик. Шунингдек, қўлда терилган ўрта толали пахта учун ҳар бир килограмми учун 3,5 сўм миқдорида ҳақ тўлаймиз. Йиғим-терим ишларида банд бўлганлар билан ҳар беш кунда ҳисоб-китоб қилиб борамиз.

Айни кунларда пахтазорларимизда бир ярим мингдан ортиқ теримчи иштирок этаяпти. Натижада кунига йиллик режанинг 3-3,5 фоизи миқдорида пахта тайёрлашга эришяпмиз. Биз асосий эътиборни дала меҳнатчиларининг маданий ҳордиқ чиқариб, унумли меҳнат қилишлари учун етарли шарт-шароитлар яратиб бераяпмиз. Туман маданият бўлимининг «Райҳон» бадиий ҳаваскорлик дастаси тушлик пайтларида илғор бригадалар дала шийпонларида бўлиб, пахтакорларга концертлар қўйиб беришяпти. Мусобақа якунлари ҳар беш кунда якунланиб, илғорлар қимматбаҳо эсдалик совғалари билан рағбатлантириб борилияпти. Ёғ, ун, қанд, шакар, макарон каби маҳсулотлар таъминотида узилишларга йўл қўйилмаётир. Далада ишловчиларга бепул иссиқ-овқат ташкил этганмиз. 15 та дала шийпонлари дид билан безатилиб, деҳқонларнинг ҳақиқий оромгоҳига айлантирилди. 1 та доимий, 10 та мавсумий болалар боғчалари намунали ишлаб турибди. Дала меҳнаткашларига яратилаётган бундай қулайликлар хирмонга барака келтириши турган гап.

Аҳмаджон ТЎХТАСИНОВ,
«Ишонч» мухбири.
Суратда: «Заркент» жамоа хўжалигининг илғор теримчилари Зулфияхон Парпиева, Холидахон Каримова, Махпиратхон Жўраевалар.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

✓ Вашингтонда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бусағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобининг тақдимот маросими бўлиб ўтди.

✓ Москвада Ҳамдўстлик мамлакатлари мудофаа вазирлари кенгашининг навбатдаги мажлиси ўтказилди. Унда Ҳамдўстлик тинчликни сақлаш кучларидан «қайноқ нуқта»ларда фойдаланиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилди.

✓ Россия Бош вазирининг ўринбосари Валерий Серов бир кунлик амалий ташриф билан Алматида бўлди. У Россия Бош вазири Виктор Черномирдиннинг Қозоғистонга бўлажак расмий ташрифи билан боғлиқ масалалар хусусида республика раҳбарияти билан музокаралар ўтказди.

✓ Амстердам шаҳрида Европа Иттифоқига аъзо 15 мамлакат ташқи ишлар вазирлари бу қитъа ҳамжамиятини ислоҳ қилишнинг энг муҳим масалаларини кўриб чиқдилар. Унда қабул қилинган қарорларда Европа Иттифоқига аъзо мамлакатлар интеграциясини янада чуқурлаштириш, бу қитъа ҳамжамиятини янги аъзолар ҳисобига кенгайтириш кўзда тутилади. Айни пайтда Европа Иттифоқи мамлакатларида ушбу ҳамжамиятнинг ягона валютаси — «евро» муомалага чиқарила бошланди.

✓ Россия фуқароларига янги паспорт берила бошланди. Эндиликда бу паспортни 14 ёшга тўлганлар ола бошлайди. Паспортда фуқароларнинг миллати кўрсатилмайдиган бўлди. Россия фуқаролари паспортларини 2005 йилнинг охиригача алмаштириб бўлиш кўзда тутилган.

✓ Туркия армиясининг Шимолий Ироқда амалга оширган жазо операцияси давомида Курд ишчи партияси тарафдорларидан 130 нафардан кўпроқ жангари қириб ташланди.

✓ 27 сентябрда «Мир» орбитал станциясига туташтирилган АҚШнинг кўп марта фойдаланиладиган «Атлантис» космик кемаси «Мир»дан ажралиб, Ерга қунишга тайёргарлик кўра бошлади.

✓ Украина Индонезия билан бу мамлакат оролларидан бирида тижорат мақсадларида космосга Ернинг сунъий йўлдошларини чиқарадиган космодром қуриш тўғрисидаги шартномани имзолади.

✓ АҚШда чиқадиган «Форбс» журналининг ёзишича, Америка энг бой кишиларининг рўйхати бошида аввалгидек «Микрософт» компаниясининг асосчиси ва президенти 41 ёшли Билл Гейтс турибди. Ҳозирги пайтда унинг бойлиги 39,8 миллиард доллар, деб баҳоланмоқда.

Жаҳон ахборот агентликларининг материаллари асосида

Хабарлар

ХОРАЗМ. Хонқа туманидаги «Ғалаба» ёпиқ турдаги жамоа хўжалиги деҳқонлари бугун 1 минг 592 гектар майдонда деҳқончилик қилаяптилар. Қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш тўғрисидаги тадбирлар жамоа хўжалигида изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бу йил баҳорда 983 гектар ерга чигит экилди. Андижонликлар ташаббуси билан 171 гектар майдонга плёнка остига чигит қадалди. Шу туфайли пахта эрта пишиб етилди. Шу кунгача давлат қабул пунктига 3 минг тоннадан зиёд пахта топширилиб, йиллик режа ортиғи билан адо этилди. Ҳали далаларда ҳосил мўл. Хўжалик деҳқонлари давлатга минг тонна пахта сотишни мўлжаллаяптилар.

* * *

СУРХОНДАРЁ. Вилоят пахтакорларининг бугунгача уйган пахта хирмони 200 минг тоннадан ошиб кетди. Бу хирмонга Денов, Сариосиё, Узун ва Қизириқ туманларининг пахтакорлари салмоқли ҳисса қўшдилар.

Сариосиёликлар ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 15 фоиз кўп миқдорда пахта топширишди, шунингдек, Бандихон, Термиз туманларида ҳам сезиларли даражада ўзгаришлар бўлмоқда. Лекин, баъзи туманларда ўтган йилнинг шу даврига қараганда ортда қолиш ҳоллари кузатилмоқда. Ангор, Қумқўрғон, Олтинсой,. Шўрчи туманлари бу йилги мавсумда йиғим-терим ишларини суст ташкил этмоқдалар,. Бу эса вилоят хирмонининг юксалишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Қўриқ туманларда далага олиб чиқилган терим машиналарининг ҳали иш унуми талаб даражасида бўлмаяпти. Умуман олганда, мазкур туманлар тадбиркорлари йиғим-терим мавсумини тезлаштирмасалар, ҳосилнинг асосий қисми ёғингарчилик кунларга қолиб кетиши ҳеч гап эмас.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ЯНГИЛИКЛАРИ

Ҳалқаро соғлиқни сақлаш ташкилоти Тожикистонга 1 миллион АҚШ доллари ҳажмида ёрдам ажратди. Бу маблағнинг 67 фоизи республикада давом этаётган терлама касаллигига қарши дори-дармон сотиб олишга сарфланади. Маълумки, сувнинг ифлосланиши натижасида тарқалган бу касаллик билан ҳозиргача қарийб икки минг киши оғриган. Шулардан 140 таси ҳаётдан кўз юмган.

***

Туркманистон божхона ходимлари шу йилнинг тўққиз ойи ичида Афғонистондан олиб ўтилаётган 4,8 тоннага яқин гиёванд моддаларни ушлаб қолдилар.

***

Қозоғистонда бу йил 12,5 миллион тонна ғалла тайёрланди. Бу кўрсаткич ўтган йилдагидан қарийб бир миллион тонна ортиқ. Шимолий Қозоғистонда, Кустанай областларида айниқса яхши ҳосил битди.

ИСТИҚЛОЛ ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

2-3 октябрь кунлари Тошкентда «Марказий Осиё: тараққиёт ва жаҳон иқтисодиётига интеграциялашув истиқболлари» мавзуида Халқаро анжуман бўлиб ўтди.

Сўнгги вақтларда Ўзбекистон пойтахтида ялпи ва минтақавий хавфсизлик, барқарор тараққиёт ҳамда иқтисодий интеграциялашувлар каби мавзуларга бағишланган халқаро анжуманлар тез-тез ўтказилмоқда. Бу, бир тарафдан мамлакатимиз раҳбариятининг тараққийпарварлик ва тинчликсеварлик сиёсатидан нишона бўлса, иккинчи томондан, жаҳон ҳамжамиятининг Ўзбекистонга, унинг имкониятлари ва ташаббусларига катта қизиқиш билан қараётганидан далолат беради. 2-3 октябрь кунлари пойтахтимизда бўлиб ўтган «Марказий Осиё: тараққиёт ва жаҳон иқтисодиётига интеграциялашув истиқболлари» халқаро анжумани ҳам фикримизнинг ёрқин далили бўла олади. Ўзбекистон ҳукумати, республика Президенти ҳузуридаги стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти ҳамда Японияning Сасакава номидаги тинчлик фонди лойиҳаси ташаббуслари билан ташкил этилган Тошкент анжуманида Япония, АҚШ, Хитой, Малайзия, Марказий Осиё давлатлари, шунингдек Германиянинг Конрад Аденауэр, Американинг Сорос номли жамғармалари, бир қатор халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этдилар.

Анжуманда сўзга чиққан Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси Вячеслав Голицев иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириб бораётган Марказий Осиё республикалари бир қатор хорижий давлатлар тажрибаларини чуқур ўрганаётганлигини айтиб ўтди. «Биз жуда катта эътибор билан Европа мамлакатлари тажрибаларини кузатдик. Сўнгги вақтда эса Осиёдаги давлатлар тажрибасига катта қизиқиш билан қарамоқдамиз. Бугунги халқаро анжуман ҳам Марказий Осиёда иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида халқаро тажрибаларни ўрганишда муҳим аҳамиятга эга. Мустақил тараққиёт йўлидан бораётган минтақанинг ҳар бир давлати барқарор ривожланиш ва иқтисодий юксалиш мақсадини кўзлайди. Бу мақсадларга эришишда халқаро алоқалар ва албатта фикр алмашувлар, тажриба алмашувлар катта аҳамият касб этади», — деди Вячеслав Голищев.

Шунингдек, Тошкент халқаро анжуманининг ташкилотчиси Сасакава фонди лойиҳасининг раҳбари Такаши Ширасу ҳам сўзга чиқиб, ўзи бошчилик қилаётган лойиҳа олиб бораётган фаолият хусусида алоҳида тўхталди. Унинг айтишича, бу лойиҳа тўрт муҳим йўналишларда иш олиб боради. Аввало, бу сиёсий тадқиқотлар, иккинчидан, Япония, Корея, Хитой ва Тайван бўйлаб танишув саёҳатлари уюштириш. Учинчидан, халқаро анжуманлар ва семинарлар уюштириш, тўртинчидан, нашр ишлари. Бу йўналишлар бўйича бугунга қадар кўпгина тадбирлар амалга оширилган.

— Бугунга қадар, аниқроғи, 1995 йилнинг октябрь ойида Қирғизистонда Иссиққўл анжуманини ўтказдик, — деди жаноб Ширасу. — Кейин 1996 йилнинг октябрида Токиода учрашув ташкил этдик. Мана энди учинчи бор Тошкентда учрашиб турибмиз. Аминманки, бугунги интеллектуаллар йиғилиши Сасакава фонди ўтказаётган тадбирларнинг муносиб давоми бўлади, — деб айтди жаноб Такаши Ширасу.

Анжуманнинг амалий қисмида Марказий Осиёдаги янги мустақил давлатларнинг иқтисодий ислоҳотлар жараёнидаги муаммолари муҳокама этилди. Мунозараларда сўзга чиққан Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Туркманистон вакиллари минтақа давлатларидаги туб ислоҳотларнинг борили, айниқса, иқтисодий ислоҳотлар билан боғлиқ муаммолар ва уларнинг ҳал этилиши йўлидаги саъйи ҳаракатлар тўғрисида атрофлича маълумот бердилар. Шунингдек, мунозаралар давомида сўзга чиққан Россия, АҚШ, Хитойлик мутахассислар, Сасакава ҳамда Сорос фондлари вакиллари мазкур мавзулар юзасидан ўз фикрларини билдирдилар. Нотиқлар Марказий Осиёда иқтисодий ислоҳотлар, умуман, барча жабҳалардаги туб янгиланишлар самарали давом этаётганини эътироф этдилар. Айни чоғда, иқтисодий юксалиш борасида айрим муаммолар борлиги айтиб ўтилди. Уларни бартараф этиш учун минтақа давлатларига хорижий сармояларни кенгроқ жалб этиш, иқтисодиётнинг устивор йўналишларини янада ривожлантириш каби жиҳатларга эътибор бериш лозимлиги таъкидланди. Анжуманда Марказий Осиё республикалари истиқлол ва тараққиёт йўлидан дадил одимлаб бораётганликлари, бу кетишда минтақа мамлакатлари жаҳоннинг энг қудратли давлатлари қаторидан жой олишлари шубҳасиз эканлиги қайд этилди.

Шунингдек, Тошкент анжумани давомида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлидаги халқаро тажрибаларни кенг қўллаш борасида фикрлаш алмашилди. Айниқса, «Осиё йўлбарслари» деб сифатланадиган Жануби-Шарқий Осиё давлатларининг иқтисодий юксалиш йўллари, аграр соҳалардаги улкан ютуқлари борасида алоҳида тўхталди. Бу каби минтақаларнинг бой тажрибаларини Марказий Осиё шароитида қўллаш мумкинлиги, бунинг учун минтақанинг ҳар бир мамлакатида етарли имкониятлар мавжудлиги қайд этилди.

Бир сўз билан айтганда, Тошкентда бўлиб ўтган «Марказий Осиё: тараққиёт ва жаҳон иқтисодиётига интеграциялашув истиқболлари» халқаро анжумани минтақа халқларининг халқаро ҳамжамият билан мустаҳкам алоқаларни кучайтириш, жаҳон бозорига дадил қадам қўйиш йўлидаги ҳаракатларининг яна бир муҳим босқичи бўлди.

Хайрулло НУРИДДИНОВ,
шарҳловчи.

Касабақўм: бугун у қандай бўлиши керак?

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

Ёки «Шаҳрисабз-консерва» ҳиссадорлик жамияти касаба уюшма қўмитаси фаолияти хусусида

Шу йилнинг июнь ойи охирида касаба уюшмалари Қашқадарё вилоят кенгаши раёсати «Шаҳрисабз-консерва» ҳиссадорлик жамиятида ишловчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоялашнинг аҳволи тўғрисида»ги масалани кўриб чиқиб, ижобий баҳолаганди. Раёсат йиғилишининг қарори билан жамият касаба уюшма қўмитаси раиси Мўмин Азизовнинг тажрибасини оммавий ахборот воситаларида кенг тарғиб қилиш қайд этилганди. Раёсатнинг ушбу қарори бизни мазкур корхонага етаклади. Очиғини айтганда, мазкур корхона биргина вилоятда эмас, балки республикада, қолаверса, чет элларда ўз маҳсулотлари билан довруғ таратган. Корхона маҳсулотлари республикамизнинг энг кўп савдо дўконларида сифати ва арзонлиги билан харидорлар диққатини тортаётгани бежиз эмас. Завод касаба уюшма қўмитаси фаолияти билан танишар эканмиз бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Мазкур корхона ишлаб чиқаришга замонавий технологияни жорий этиш ҳисобига сўнгги йилларда қувонарли натижаларга эришяпти. Унинг иқтисодий аҳволи мустаҳкамланиб бораётганлиги ишловчилар ва улар оила аъзоларининг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш ишларида яққол кўриниб турибди. Жамият маъмурияти ва касаба уюшма қўмитаси ижтимоий-иқтисодий масалаларни ҳал этишда жамоа шартномаси ва инсон манфаатлари йили учун тузилган дастур асосида бир қатор амалий тадбирларни амалга оширган ва оширмоқда.

Ҳиссадорлик жамияти хорижий мамлакатлар билан ҳамкорликда ишлаб чиқаришга илғор технологияни жорий этмоқда. 1996 йили жаҳон андозаларига тўлиқ жавоб берадиган томат пастаси ишлаб чиқарадиган янги линия ишга тушди. Яқинда эса узум ва олма шарбати ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган «Ўзбекистон-Англия» қўшма корхонаси тақдимоти бўлиб ўтди. Амалга оширилаётган ушбу тадбирлар маҳсулот ҳажмининг кўпайиши, сифатининг ошиши ва корхона молиявий аҳволини яхшилаш имконини бермоқда.

Ўз навбатида корхонанинг иқтисодий жиҳатдан ривожланиши бу ерда ишловчиларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Маъмурият билан касаба уюшма қўмитаси ўртасидаги жамоа шартномаси изчил бажарилмоқда. Ходимларга иш ҳақи асосан жамоа шартномасида белгиланган муддатларда бериб борилаяпти. Иш ҳақи йил сайин ошиб бормоқда. Мисол учун 1995 йилда ходимларнинг ўртача иш ҳақи 777 сўмни ташкил этган бўлса, 1996 йилга келиб 1303 сўмга, жорий йилнинг ўтган даврида эса бу рақам 2144 сўмга етди. Ҳиссадорларга дивиденд ўз вақтида тўлаб борилаётир.

Кам таъминланган, кўп болали ва бошқа муҳтож оилаларга моддий ёрдамлар бериш, ижтимоий ҳимоялашга оид имтиёзлар жамоа шартномасида аниқ белгиланиб, бу нарса доимий назоратда турибди. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида қарийб 750 минг сўмга яқин маблағ ишловчиларга моддий ёрдам сифатида берилди. 600 кишига чорва моллари учун 1500 тонна олма, узум ва помидор чиқиндиси 50 фоиз арзонлаштирилган нархларда сотилди. Ходимларнинг ишга бориб келиши учун жамият бепул автобус хизматини йўлга қўйди.

Жамоа шартномасига асосан корхонада 25 йил ишлаган эркакларга ва 20 йил ишлаган аёлларга кексалик пенсиясига чиқаётган пайтида 10 минг сўмдан пул мукофоти бериш жорий этилди. Жамият бошқарув кенгаши ва касаба уюшма қўмитасининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланган ходимларга республикада энг кам иш ҳақининг бир ярим баравар миқдорида пул мукофоти қўшиб берилмоқда. Жамият ходимларининг фарзандлари болалар боғчаларида тарбияланишлари учун сарфланадиган маблағларнинг 50 фоизи корхона ҳисобидан қопланмоқда.

Мана яқинда республикамиз мустақиллигининг 6 йиллиги тантанали нишонланди. Корхона мазкур байрам учун ўз ҳисобидан 120 минг сўм маблағ сарфлади. Корхона касаба уюшма қўмитаси шу йилнинг ўтган ойлари давомида бу ерда ишловчилар учун «Мироқи» ва «Семашко» оромгоҳларига 40 дан ортиқ йўлланма берди. Мана икки йилдирки , корхона қошида соғломлаштириш маркази фаолият кўрсатмоқда. Ушбу марказда ҳар ойда 35-40 киши даволаниб, меҳнат қучоғига соғлом ҳолда қайтмоқда. Шу соғломлаштириш маркази орқали иш кунини йўқотиш икки бараварга камайди.

— Шу йилнинг ўтган даврида корхонанинг 100 ходими Тошкент, Самарқанд ва Бухоро шаҳарларига саёҳатга бориб келишди, — дейди биз билан суҳбатда жамият касаба уюшма қўмитаси раиси Мўмин Азизов. — Бу ерда ишловчиларнинг 90 фарзанди Шаҳрисабздаги «Гулнора» ёшлар оромгоҳида дам олиб қайтишди. Берилган йўлланманинг тенг ярми корхона ҳисобидан тўланди. Ходимларнинг уй-жойга бўлган талабини қондириш борасида ҳам амалий ишлар қилинмоқда. Тўрт қаватли 40 хонали уй фойдаланишга топширилиш арафасида. Бу ерда ишловчиларга маиший ва савдо хизмати кўрсатиш ҳам тўғри йўлга қўйилган. Сартарошхона, ювиниш хоналари, радио-телевизор, пойафзалларни таъмирлаш устахоналари, алоқа бўлими, халқ банки бўлими, «Гўзаллик» салони, бир неча савдо дўконлари корхона ишчи-хизматчилари ихтиёрида. Ходимлар иссиқ овқат билан бепул таъминланмоқда. Зарарли ишларда банд бўлган хизматчиларга ва болалар боғчасига бепул сут берилаётир. Байрам пайтлари жон бошига қараб гўшт тақсимлаб берилмоқда.

Меҳнатни муҳофаза қилиш, техника хавфсизлиги тадбирларини амалга ошириш — бу ерда бош вазифага айланган. Бунинг учун корхонада етарли маблағ ажратилган. Ҳозиргача махсус кийим-бош ва ҳимоя воситалари учун 1 миллион сўмлик маблағ сарфланган. Тунги сменада ишлаётган ходимларга 20 фоиз ва зарарли шароитларда ишлаётганларга 6 фоиз миқдорида тариф ставкасига қўшимча ҳақ тўланмоқда.

Ишлаб чиқариш цехларида ишловчилар махсус кийим-бош билан таъминланган. Бу кийим-бошлар корхона ҳузуридаги тикув цехида тикилиб, ишчиларга бепул тарқатилмоқда. Кейинги уч йил мобайнида корхонада ишлаб чиқаришда жароҳатланиш ва касб касаллиги ҳоллари рўй бергани йўқ.

Корхонада янги иш ўринлари ташкил этишга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Кейинги икки йил давомида бу ерда Саломатлик маркази, «Гўзаллик» салони, бир неча маиший хизмат объектлари қад ростлаганлиги туфайли 20 дан ортиқ ходим қўшимча ишга жойлаштирилди. Шунингдек, бу ерда жисмоний тарбия ишлари йил сайин жонлантирилмоқда. Айни пайтда унга яқин спорт тури бўйича мусобақалар ўтказилиб, совриндорлар ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириб борилмоқда. Шу йилнинг ўзида қарийб 100 минг сўмлик маблағ спорт тадбирлари учун сарфланди.

Биз юқорида санаб ўтган ҳамда корхона касаба уюшма қўмитасининг фаол иштироки, ғайрати билан амалга оширилаётган тадбирлар ўз-ўзидан юзага келмайди. Бунинг учун касабақўмнинг изчил, қатъиятли ҳаракати керак. Очиғини айтганда, «Шаҳрисабз-консерва» ҳиссадорлик жамияти касаба уюшма қўмитасининг иш тажрибаси диққатга сазовор. Қўмита етакчиси Мўмин Азизов доимо ўз иш фаолиятини маъмурият раҳбарлари билан ижтимоий шерикчилик асосида ташкил этиб, корхона ишчи-хизматчиларини ҳар томонлама ижтимоий ҳимоялаб келмоқда.

Аҳрор САМАРИДДИНОВ,
«Ишонч» мухбири

Ҳокимлик ва мувофиқлаштириш кенгаши: Битим қандай бажарилмоқда?

ЎЗАРО ҲАМЖИҲАТЛИК АСОСИДА

Пешку Бухоро воҳасидаги ўз ўрни ва ўз мавқеини тиклаш, уни янада мустаҳкамлашга дадил интилаётган туманлардан бири. Республика миқёсида тобора авж олаётган иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда бу азим гўша бунёдкорлари қўшаётган ҳисса ҳам ўзининг салмоқдорлиги билан ажралиб турибди.

«Қандай ишласак, шундай яшаймиз». Юртбошимиз алоҳида таъкидлаган бу оддий ҳақиқатнинг моҳиятини кўпчилик чуқур англаб етмоқда. Дарҳақиқат, бугун ҳеч ким четдан келиб муаммоларни ҳал қилиб бермайди. Уни фақат шу ердаги иродали халқ, замон талабларига ҳамоҳанг қадам ташлашга қодир кишилар уддалайдилар, инсофли, диёнатли, ҳалол раҳбарлар фаоллиги ва ташаббускорлиги бу жараённи тезлаштиради. Буни изоҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Яхшиси, фикримизни туманни иқтисодий-ижтимоий ривожлантиришнинг етти ойлик якунларини таҳлил қилиш орқали асослаб берсак ўринли бўлади. Ўтган даврда саноат изга туша бошлаганлиги яққол сезилди. Ҳаммаси бўлиб 222 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланиб 1996 йилнинг шу даврига нисбатан 84344 минг сўм ҳажмида ўсишга эришилди.

Бозорни истеъмол моллари билан тўлдириш иқтисодий ислоҳотлар самарадорлигининг муҳим белгисидир. Шунинг учун ҳам туман ҳокимлиги, касаба уюшмалари мувофиқлаштирувчи кенгаши ҳамда тармоқ ходимлари бу масалага жиддий эътибор билан ёндашмоқдалар. Ҳокимлик билан касаба уюшмалари мувофиқлаштирувчи кенгаши ўртасида йил бошида тузилиб, бир овоздан маъқулланган икки томонлама битимда ҳам унга алоҳида урғу берилган. Белгиланган тадбирлар қоғозларда қолиб кетмади. Топшириқ ижросини сўзсиз таъминлашга эътибор қаратилди. Шу туфайли туманда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш олдинги йилга нисбатан деярли икки ҳиссага ошди. Ёхуд 39496 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Савдо, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш борасидаги силжишлар ҳам кўзга ташланмоқда. Қишлоқ хўжалигидаги эришилаётган ютуқлар ҳам ўзининг салмоқдорлиги билан ажралиб турибди. Туман пиллакорлари, ғаллакорларининг вилоятда биринчилар қаторида зафар қучганларидан кўпчилик воқиф.

Қабул масканларига 9647 тонна сифатли дон топширилди. Бу кўрсаткич ўтган йилдагидан 1,5 минг тонна кўпдир.

Эндиликда 38,3 минг тонналик улкан пахта хирмонини тезроқ бунёд этиш йўлида қизғин кураш кетаётир. Биз ушбу қораламаларни қоғозга тушираётган дамларда тумандаги ўнлаб деҳқон хўжаликлари, пудратчи звенолар, бригада бошлиқлари дастлабки теримдаёқ мўлжалдаги ҳосилдан зиёд хом ашё тайёрлашга эришиб, юксак мажбурият сари жадал ҳаракат қилаётганларидан воқиф бўлдик.

— Халқимизда қарс икки қўлдан, деган ажойиб нақл бор. Менимча, бу жуда топиб айтилган ҳикматга ўхшайди. Биз туман ҳокимлиги билан 1997 йилга мўлжалланган ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастури юзасидан икки томонлама битимни имзолар эканмиз, энг аввало, ўзаро ҳамкорлик асосида ишни ташкил этишга, барча муаммо ва тўсиқларни бирга енгиб ўтишга эътиборни қаратдик. Натижа ўзингиз кўриб турганингиздек ёмон бўлмаяпти, — дейди туман касаба уюшмалари мувофиқлаштирувчи кенгашининг раиси, ўз соҳасининг пухта билимдони Ахтам ака Холов. У киши айни чоғда деҳқончилик саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмалари туман қўмитасини ҳам моҳирлик билан бошқармоқда.

Икки томонлама битимда меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий ҳимоялаш, меҳнаткашларни соғломлаштириш, спортнинг оммавийлигини таъминлаш, соғлом авлод тарбияси, оналик ва болалик муҳофазаси, хавфсиз меҳнат шароитларини яратиш масалалари, лўнда қилиб айтганда, бугунги куннинг энг долзарб вазифалари қамраб олинган. Ҳар чорак якунида унинг ижроси муҳокама этиб борилмоқда.

Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг ярим йиллик таҳлилларига бағишланган раёсат йиғилишида кўплаб долзарб масалалар билан бирга «Туркистон» жамоа хўжалиги ҳудудидаги 422 ўринли мактаб қурилишини жадаллаштириш муаммосини зудлик билан ҳал қилишга эътибор қаратилганлиги диққатга сазовордир. Касаба уюшмалари вилоят кенгаши фондидан 200 минг сўмлик маблағ ажратилди. Шу тариқа билим масканида ишлаётган қурувчиларга 3 маҳал бепул иссиқ овқат тайёрлаш имкониятлари яратилди.

Туман ҳокимлиги касаба уюшмалари мувофиқлаштирувчи кенгаши жойлардаги тармоқ қўмиталари фаолларининг биргаликдаги саъй-ҳаракатлари туфайли шу тариқа қатор муаммолар ўз ечимини топаётир.

Усмон НАВРЎЗ,
Бухоро вилояти

ДАМ ОЛИШ МАСКАНЛАРИДА

ЧОТҚОЛ БАҒРИ ЧОРЛАЙДИ

Чотқол — тоғ-ўрмон қўриқхонаси ҳисобланади. Худди шу қўриқхона ҳудудида «Янгиобод» дам олиш маскани жойлашган. «Янгиобод» ҳордиқ маскани экологик тоза, Чотқол давлат тоғ-ўрмон биосфера қўриқхонасида, дарё сатҳидан 1500 метр юқорида сўлим табиат қўйнида жойлашган. Бу ернинг гўзалликларини таъриф қилишга қалам ожизлик қилади. Соф тоғ ҳавоси, пурвиқор тоғлар, шалолалар, сокин арчазорлар, уларни ўз кўзингиз билан кўрсангиз ўзга оламда яшаётгандек бўласиз. Бир тасаввур қилинг. Эрталаб булбулларнинг хониши билан тонгни кутиб оласиз. Бир томонга қарасангиз, оппоқ қорли баланд тоғлар, пастдаги Каттасой жарликни тўлдириб шовқин солиб оқмоқда. Тоза ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олиб роҳатланасиз... Бу ерда икки ярим минг хилдан кўп ўсимликлар ўсади ва уларнинг 90 фоизи доривор ўсимликлардир. Дам олувчиларнинг сўлим табиат қўйнида сайр қилишлари учун шароитлар яратилган.

Каттасой бўйлаб қилинаётган саёҳат дам олувчиларнинг энг севимли сайрлардан биридир. Мазкур йўлдан юрганлар қўриқхонанинг ўсимлик дунёси билан яқиндан танишадилар. Сахий куз офтобида етилган олча, олма, маймунжон ва бошқа неъматлар мазасини тотишлари мумкин. Баҳорда лолалардан пайдо бўлган улкан қирмизи гилам оралаб юрадилар. Баъзан оёғингиз тагидан каклик патирлаб учиб қолади. Осмонда эса калхатлар ўлжаларини пойлаб парвоз қилиб юрадилар. Омади юришган гуруҳлар ёввойи эчки ва тулкига дуч келишади.

Қўриқхона ичкарисига ўн кунлик саёҳат ҳам қизиқарли, ажиб табиат қўйнига олиб боради. Дам олувчилар таърифда тенги йўқ гўзал табиат бағрида палаткаларда уч кун яшашади. Бири - биридан манзарали шаршара ва шовваалар, улкан қоялар, қор ва музликлар, кумуш булоқлар ҳузурида бўладилар. Арошон даволи иссиқ сувли булоғидан тўйиб-тўйиб симирадилар. Дастурда ишқибозларни тоққа чиқиш машқларини ўргатиш ҳам бор. Футбол, волейбол ўйнайдилар.

Саёҳатчилар палатаси шаҳарчасидан Тиёншон тоғининг гўзалликлари яққол кўриниб туради. Пулатхон тизмалари, Чимён, Қурама осмонўпар қоялари, Одамтош музликлари...

Ҳайвонлар ва паррандалар ҳаётини кузатиш завқли ва ниҳоятда қизиқ бўлса керак. Фотоқурол эгалари қояга қулай ўрнашиб олиб узоқдаги қор қоплами, айиқ, бўри, тўнгиз, тулки, бўрсиқ каби ҳайвонлар, каклик, қирғовул, ёввойи курка ва бошқа паррандаларнинг ҳаётини кузатишлари мумкин. Бу тоғларда юраверib, унинг ҳайвонот ва ўсимлик дунёси, табиат гўзалликларини ёд қилиб юборган саёҳатлар бўйича йўриқчи Владимир Дмитриенко сизни табиат қўйнида мазза қилиб ҳордиқ чиқаришингизда доимо ҳозиру нозир.

Саёҳатчилар ажиб табиат қўйнидан қайтиб, яна дам олиш масканида ҳордиқни давом эттирадилар. Унинг учун бу ерда ҳамма шарт-шароитлар муҳайё. Тоғли жой бўлгани учун пастбаланд жойлашган бир неча қаватли бинолар уларнинг ихтиёрида. Хоналар, икки, уч, тўрт кишилик. Спорт ишқибозлари учун қишки спорт зали, ёзги майдончалар мавжуд. Дарвоқе, бундай қулайлик бўлгани учун бу йил кураш, қиличбозлик бўйича Ўзбекистон терма командалари шу ерда халқаро мусобақаларга тайёргарлик кўрдилар.

Дам олувчилар учун қизиқарли маданий-оммавий, маънавий, спорт дастурлари тузилган. Туристик хона, кутубхона, клуб, яхши жиҳозланган ўйин майдончалари, чўмилиш ҳовузи, сауна, видеосалон, ошхона, ресторан, дўкон, техник ўйинлар зали, турли жиҳозларни ижарага бериш шохобчалари уларнинг ихтиёрида.

Маданий-оммавий, саёҳат дастурларидан ташқари ҳордиқ чиқарувчиларга сауна ёрдамида даволаш, гиёҳлар билан даволаниш, ўзини ўзи даволаш, уқалаш услублари, оғир руҳий чарчаганлик оқибатларини йўқотиш, организмни нафас олиш ва парҳез йўли билан тозалаш каби хизматлар тақдим этиладди.

Аэротерапиқ — ҳаво билан даволаш, юрак, буйракни меъёрга келтириш, уйқусизлик, асабни ва бошқа органларни даволаш имконини бермоқда. Шунинг учун ҳам бу ерда дам олганлар бир умрга ишқибоз бўлиб қайта-қайта ташриф буюрмоқдалар. Дам олувчилар учун кўп қулайликлар бор. Йўлланмалар икки, беш, ўн ва ундан кўп кунлик қилиб белгиланган. Оилавий дам олувчилар ихтиёр қилсалар бир неча хоналик, ҳамма шароитларга эга бўлган бўлинмалар берилади.

Биз бу ерда дам олётганлар билан суҳбатлашдик. Улар Янгиобод масканида яратилган шарт-шароитлар, гўзал табиати ҳақида, ҳайвонот ва ўсимлик дунёси билан танишиб, анчайин экологик билимга эга бўлганликлари, айниқса гиёҳлардан дори-дармон сифатида фойдаланиш бўйича кўп нарсани билиб олганликларини сўзладилар.

— Бу ерда яратилган ҳамма шарт-шароитлар, ширин муомала учун «Янгиобод» маскани ходимларига катта миннатдорчилик билдирамиз, 34-»меҳрибонлик уйи» жамоаси 1997 йилда бизга «Поп Рейихард» Швейцария фирмаси вакиллари намунали хизмат кўрсатдилар, бунинг учун биз ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз ва яна келиб дам олиш истаги билан қайтаяпмиз».

«Гўзал табиат, тоза ҳаво, қулай ва ҳамма шарт-шароитлар яратилган хоналар, хуштаъм овқатлар ҳамма-ҳаммаси узоқ эсда қолувчи таассуротлар бўлиб қолди. Дам олиш маскани аъзолари эътиборли, ҳар доим ёрдамга тайёр кишилар экан... Зарафшон ш. II-ҳунар — техника билим юрти талабалари. 1997 й.»

Яна бир миннатдорчилик ҳамда оила бошлиғи оилавий дам олиш учун жуда қулай эканлигини, фарзандлари мазза қилиб дам олишгани, ҳайвонот ва ўсимлик дунёси бўйича кўп нарсаларни билиб олишганини ёса, бир идора жамоаси бу ерга келиб дам олиш улар учун анъана бўлиб қолганини ва мазкур муассаса ходимлари хизматидан мамнун эканликларини билдиришган.

— Ташкилотимиз — дейди «Янгиобод» дам олиш маскани раҳбари Давлат Аҳроров, — ҳозир очиқ турдаги ҳиссадор жамиятига айланган. Республикамиз мустақилликка эришгач, ташкилотимиз ҳаётида ҳам катта ўзгаришлар юз берди. Мен шу ўринда қилинган ишлар эмас, балки истиқболли режалар тўғрисидаги фикрларимни билдирмоқчиман. Дам олиш масканимиз бетакрор гўзал табиат, унинг устига қўриқхона ичига жойлашган. Ана шу шарт-шароит имкониятлардан фойдаланиб, антиқа дам олиш жойига айлантириш истагида режалар тузиб амалга оширмоқдамиз. Ўйлайманки, яқин истиқболда бу ер фақаттина республикамизнинг эмас, балки хориждан келиб дам олувчиларнинг ҳам севимли жойига айланади.

Давлат аканинг айтишича, хизмат хилларини кўпайтиришга жуда катта аҳаимият берилмоқда. Ҳозир ҳам бу ерда шаҳарлараро телефон алоқаси мавжуд. Уни кенгайтириш, халқаро талабларга жавоб берадиган даражада ташкил этиш мўлжалланмоқда. Шу йил охирларида мижозларга хизмат қилишнинг яна янги хиллари очилади. Чунончи, бирор идора бир неча киши ёки жамоа бўлиб, икки ва ундан кўп кун дам олмоқчи бўлиб буюртма берса, дам олиш маскани транспорт юборади. Ҳордиқ чиқариб бўлишгач, қайтариб олиб бориб қўяди. Бу ердаги ҳар хил қўшимча хизматлар: турли даволашлар, кино, сауна, бар, саёҳат ва бошқалар учун пул ўтказиш йўли билан ҳисоб-китоб қилиш мумкин. Шунингдек, дам олиш кунлари йўлланмалари, тўйлар ва бошқа шу каби тадбирлар учун буюртмалар қабул қилади.

Ер йўлдоши орқали фойдаланиш станциясини бунёд этиш ишларига қўл урилган. Эфир орқали мустақил эшиттиришлар ташкил этилади. Студия дам олувчининг буюртмасига биноан концертлар, турли эшиттиришлар уюштиради. Табриклар қабул қилинади. Бу мақсадлар учун маълум техник асбоб-ускуналар ҳозирлаб қўйилган.

Ҳиссадорлик жамияти ўз автохўжалигини ташкил этиш ниятида. Буюртма тушса меҳмонларни Тошкент аэропорти ёки темир йўл вокзали ёки автобус шоҳ бекатида кутиб олади.

Яқин истиқбол, яъни шу йил қиш мавсумида ҳам қатор ўзгаришлар бўлади. Чунончи, тиббий даволаш хиллари кўпаяди. Шу жумладан, электр, сув ва нур билан даволаш анча кенгаяди.

Хуллас, кўкка бўй чўзган гўзал саҳий ва танти тоғлар бағрида, сўқмоқлар кезиб, битмас-туганмас табиат гўзалликлари ҳузурида бўлиб, тиббий даволаниб, маданий ҳордиқ чиқариб, роҳатланиб дам олиб, чарчоқларни унутиб юборишга не етсин! «Янгиобод» эса бундай орзудаги кишилар мушкулини бажо қилишга тайёр.

Будир ПУЛАТОВ

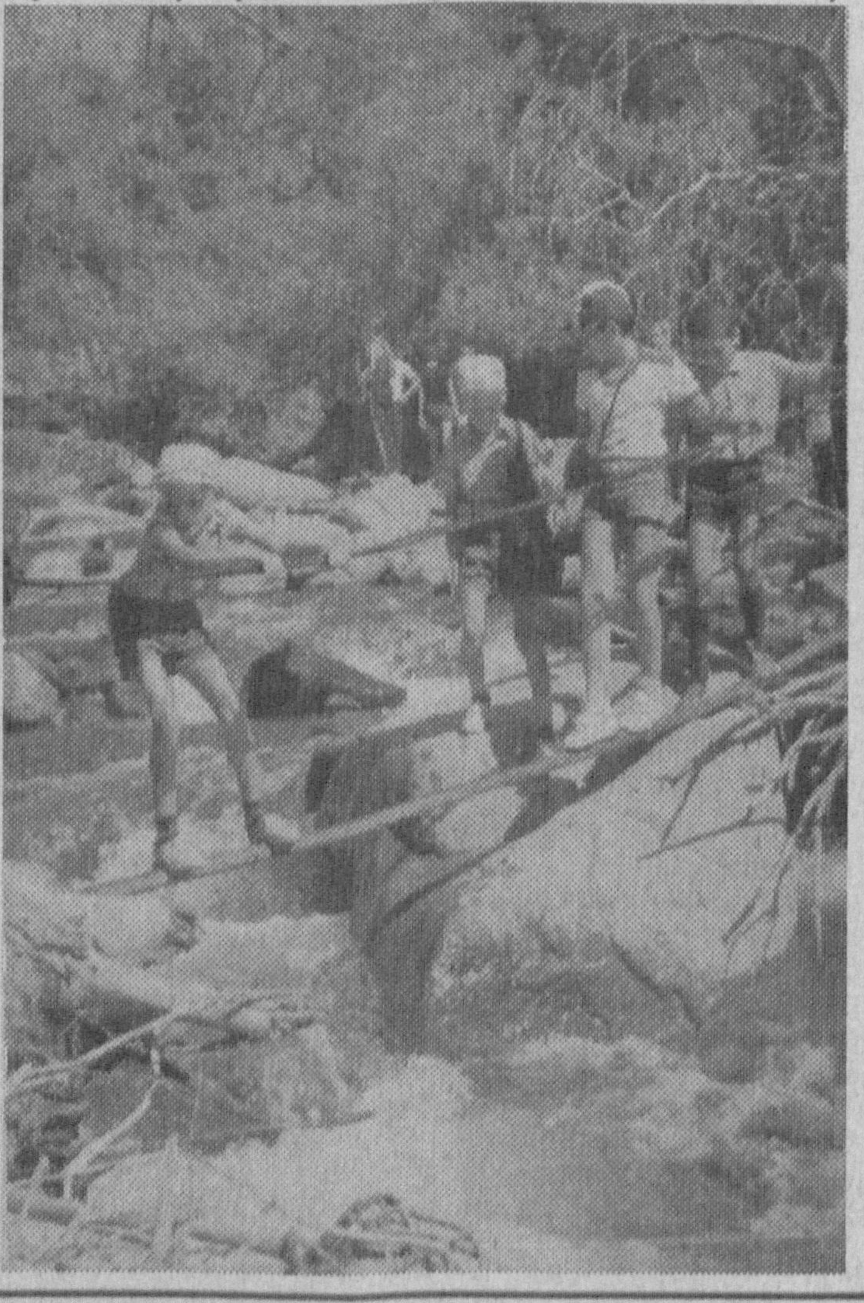

Ижтимоий ҳимоя

САХОВАТ

Юртимизда ўқитувчилар, мураббийлар кунининг тантанали нишонланиши катта воқеа бўлди. Айниқса Президентимиз Ислом Каримовнинг табриги устоз мураббийларни, қўйингки, ҳамма-ҳаммани руҳлантирди. Ушбу кун қариялар учун ҳам эсда қоларли бўлди. Жойларда қариялар куни муносабати билан бир қатор тадбирлар уюштирилди. Биз шу куни Қашқадарё вилоятининг Ғузор туман ижтимоий таъминот бўлимида бўлдик.

— Биз байрам тадбирларини анча олдин белгилаганмиз, — дейди туман ижтимоий таъминот бўлими бошлиғи Мейлан Қайнаров. — Бугун туманимиздаги «Истиқлол», «Тоҳир ва Зуҳра», Абдулла Турсунов номли жамоа ширкат хўжаликларида яшовчи кам таъминланган ва ёрдамга муҳтож оилаларга бўлим томонидан моддий ёрдам берилади. Қувондиқ Алишеров раҳбарлик қилаётган қурилиш ташкилоти ҳам қариялар куни муносабати билан ўн минг сўм маблағ ажратган. Туманимизда ана шундай саховатпеша ва ҳимматли ташкилотлар талайгина. Бўлимимизда 24 нафар ходим бўлиб, уларнинг ҳаммаси ўз ишини яхши билишади. Ходимларимиз бугун тумандаги ногирон ва қарияларга ташкилотлар томонидан тадбирлар ўтказишда бош-қош бўлишмоқда. «Истиқлол» жамоа хўжалигида яшовчи 30 нафар ногиронга моддий ёрдам кўрсатилди. 3 нафар биринчи гуруҳ ногиронига туман ҳокимлиги томонидан махсус аравачалар тақдим этилди. Бундан ташқари, туман ҳокимлиги ва ижтимоий таъминот бўлими ҳамкорликда нафақа ёшидаги бир гуруҳ фуқароларни иззат-икром билан нафақага кузатишади.

Ҳа, туманда амалга оширилаётган ва оширилган шу каби хайрли ишлар инсонийлик, саховат юзасидан қилинаётган ғамхўрлик нишонасидир. Дарвоқе, инсоният боғининг энг гўзал дарахти хайру эҳсондир, одамийлик хазинасининг энг бебаҳо гавҳари ҳам шудир.

Соат ҲАҚБЕРДИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Истеъмолчи манфаати - муқаддас

МАНФААТ ЙЎЛИДА ЯНГЛИШГАНЛАР

Бозор иқтисодиётининг ўзига яраша шарт-шароитлари мавжуд, албатта. Шу шартлардан бири ва муҳими рақобатдир. Рақобат бир томондан бозордаги маҳсулотларнинг сифатли бўлишига олиб келса, ўз навбатида сотувчини маданиятга ундайди. Соғлом рақобат нархнавонинг арзонлашувига олиб келувчи омил ҳамдир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг яқинда эълон қилинган «Озиқ-овқат маҳсулотларининг айрим турларини сотишни тартибга солиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар» тўғрисидаги қарори ҳаётга татбиқ этилиши ҳеч мубо лағасиз ўз ижобий самарасини берди.

Пойтахтимиздаги Сирғали, Собир Раҳимов, Мирзо Улуғбек, Шайхонтоҳур туманларидаги савдо ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамиятларига қарашли савдо шахобчаларини кўздан кечирар эканмиз, бунинг шоҳиди бўлдик.

Сирғали туманининг қоқ марказида жойлашган «Супермаркет»га киришингизданоқ бу ердаги озодалик, саранжом-саришталикдан ҳайратга тушсангиз, пештахталарга терилган маҳсулотлар ассортиментининг кўплигидан кўзингиз қамашади.

Уддабурон, ишбилармон Садриддин Ғозиев бошчилик қилаётган туман «Озиқа» савдо ишлаб чиқариш жамоа корхонасининг барча дўконларида шундай озодаликка эътибор кўзга ташланади.

— Ушбу қарор айни муддао бўлиб, бир томондан маҳсулотларнинг сифати кафолатланадиган бўлиб, иккинчи томондан дўконларимизда 8 хил маҳсулотларнинг кўпайишига турткi бўлди, — деди биз билан бўлган суҳбатда Садриддин Ғозиев. — Шакар маҳсулотларига бўлган танқислик бартараф этилиб, ўз ўрнида ун, ёғ, сариёғ, маргарин каби маҳсулотларга ҳам истеъмолчи талаби қондирилмоқда.

Лекин ҳамма жойда ҳам ушбу қарорнинг, қолаверса, ҳукуматимиз қабул қилган бошқа чора-тадбирларнинг бажарилишига шошилмаётганлигининг ҳам гувоҳи бўлдик.

Газетхонларимиз кузатиб бораётган ушбу рукн остида олдинги чиқишларимизда аниқроғи, «Ассортименти керак, сифати-чи?» номли мақоламизда Самарқанд вилояти Нуробод туманига қарашли дўконларнинг расталари бўшлиги ҳақида сўз юритгандик.

Яқинда биз хизмат сафари билан ушбу тумандаги дўконлардан бири жойлашган «Уйруғул» қишлоғида бўлганимизда, дўкон ичида тахланиб турган уну шакар маҳсулотларини кўриб мутасадди ташкилотлар керакли хулоса чиқарибди-да, деб дилимиз қувнади.

Минг афсуски, қувончимиз узоққа чўзилмади. Дўкон мудири Қилич Очилов уддабуронлик билан бир килограмми 80 сўм турадиган шакар маҳсулотини 115 сўм, бир қопи (50 кг) 1250 сўм турадиган биринчи навли Ўзбекистон унини 1700 сўмга паққос сотаётганлигининг устидан чиқдик. Бунинг сабабини Қиличбек акамиздан сўраганимизда - «Менга «ўта» қиммат қилиб бераяпти, яна унинг устига йўл харажатлари бор», дея ўзини оқлашдан нари ўтмади.

Бундай ҳолат Самарқанд шаҳрининг Регистон майдони ёнида жойлашган «СИС» фирмаси 1-сонли дўконида ҳам учради. Бу ерда 1 кг шакар 83 сўмдан сотилмоқда. Шунингдек дўконда 6 яшик маргарин ёғи музлатгичсиз оёқ остида ётганлиги, «Елена» ёғини ҳам санитария нормалари қўпол равишда бузилиб, сотилаётганлиги аниқланди. Шунингдек, дўкондаги юк сақлаш хонаси умуман талабга жавоб бермайди. Сотувчининг медицина кўригидан ўтганлиги ҳақида ҳужжати йўқ.

Ушбу рейд иштирокчиси — шаҳар СЭМ ходими акт тузиб, дўконни ёпишга мажбур бўлди.

Беш қўл баравар эмас, деганларидек, шаҳарнинг «Ражаб» фирмасига ташриф буюрганимизда бу ҳолатнинг умуман аксини кўриб, кўнглимиз тоғдек кўтарилди. Самарқанд шаҳар СЭМ ходимлари олиб бораётган ишлар бир мунча ижобий тарафга йўналтирилган.

Юқорида қайд этиб ўтилган қарордан сўнг Самарқанд шаҳри марказидаги «Сиёб» ва унга қарашли бозор шахобчаларида санитария қоидаларига асосан риоя этишмоқда.

Сайёр кузатувимизнинг бевосита шаҳар «Баққоллик» савдо-ишлаб чиқариш «Универсаль» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига ташрифимизни давом эттирдик.

«Баққол»ликнинг юк сақлаш омборлари истеъмолчи учун зарур бўлган, шакар, конфет ва шунга ўхшаш маҳсулотлар билан тўлалиги ва бу омборларда тозалик ҳукмрон эканлигига амин бўлдик.

Ўз ўрнида маҳсулотларни истеъмолчига кечиктирмасдан керагича тарқатилаётганлиги пул айланишининг ҳам бир мунча тезлашишига олиб келмоқда.

Биз қанчалик «Баққол»лик хизматидан мамнун бўлсак, Самарқанд савдо бош бошқармасидан кўнглимиз шунчалик ранжиди. Бу бошқарма томонидан зарур шакар маҳсулотини 1996 йили дўконлар ҳисобидан олиб 271 минг тоннасини Самарқанд «Прага» корхонасига берилганлиги аниқланди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 604-қарорига асосан Давлат фонди назоратидаги ушбу маҳсулотни қай тарзда ва қайси манфаатни кўзлаб юқоридаги корхонага берилганлиги сабабини била олмадик.

Биз фикримизни мухтасар қилиб, ҳануз ҳамма жойда тартиб ўрнатилишига эришилгани йўқ. Халқимизни зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш бўйича Президентимиз ва Вазирлар Маҳкамаси белгилаб берган вазифаларни бажаришда бундан буён пала-партишликка йўл қўйиб бўлмаслигини жойларда мутасадди раҳбарлар чуқур тушуниб олишлари керак. Бу борада улар тўғри хулоса чиқариб олишларига умид қиламиз. Биз эса истеъмолчи манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган тадбирларимизни изчил давом эттираверамиз.

Фарҳод ИСРОИЛОВ,
Самарқанд шаҳар СЭМ катта мутахассиси,
Улуғбек АҲРОРОВ,
«Ишонч»нинг махсус мухбири

Халқ таълими тизими: долзарб муаммолар

ДАРСЛИКЛАР ТАКОМИЛЛАШИШИ КЕРАК

**Аввал ғиштни қийшиқ қўяркан меъмор,
Юлдузга етса ҳам қийшиқдир девор.
Мирзо Абдулқодир БЕДИЛ.**

Тарихдан яхши маълумки, ҳар қандай мамлакатнинг юксак ривожи ва миллий истиқболи ана шу давлатдаги таълим-тарбия тизимига кўп жиҳатдан боғлиқ.

Аслида бундан ўзгача бўлиши мумкин эмас. Таълим ва тарбия равнақини эса сўзсиз мактаблар фаолияти белгилайди. Мактабни хусусан халқ таълимининг ҳеч бир жабҳасини дарсликларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Дарсликлар мактабда ҳам, уйда ҳам ўқитувчи ва ўқувчининг асосий йўриқчисидир. Ўқувчи маълум фан асослари билан илк бор дарслик орқали танишади. Аммо дарсликлар қандай ҳолатда самара беради? Биринчидан, дарслик илмий-дидактик жиҳатдан мукаммал, бехато ёзилган ва тузилган бўлиши лозим. Иккинчидан, ўқитишнинг тўғри ва унумли усулларига қатъий амал қилмоқлик керак. Агар биз ўқитишнинг энг самарали, замонавий усулларини жорий эта олсак, ўқувчида дарслик устида ишлашнинг юксак кўникмасини шакллантиришга эришсагу, аммо дарсликларимиз илмий нуқсонлардан ҳоли бўлмас экан, ҳаракатларимиз зое кетаверади.

Хўш, ҳозир амалда истефода этилаётган дарслик ва ўқув қўлланмалари ҳар жиҳатдан давр талабига жавоб бера оладими?

Фидойи юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясида (1995 йил 23 февраль) қилган маърузасида таълимнинг ижтимоий соҳасига эътиборини қаратиб шундай деганди: «фарзандларимизни озод ва демократик Ўзбекистоннинг муносиб ўғил-қизлари этиб тарбиялаш масаласи маънавият соҳасидаги ишларимизнинг асосий йўналишини ташкил этади. Шунга кўра, тарих ва маданиятини, жуғрофия ва иқтисодни, қадимий урф-одатларимизни ҳар томонлама ўрганишнинг қай бири долзарб аҳамиятга эга? Боғчалардан тортиб олий ўқув юртларигача бўлган таълим-тарбия тизимларида мазкур фан ва билимларни ўқитишга муҳим вазифа сифатида қаралмоғи лозим. Бу эса, ўз навбатида дарсликлар ва ўқув қўлланмаларини миллий маънавият нуқтаи назаридан янгитдан қараб чиқишни тақозо этади.

Қуйида биз адабиёт дарсликларидаги кичик бир жиҳат-мақоллар хусусида шу нуқтаи-назардан фикр билдирамиз.

Бинобарин, мақоллар асрлар давомида инсониятнинг изчил ҳаётий кузатишлари туфайли юзага келган. Сўз дурдоналаридаги фикрий теранлик, ҳур маънолик ва бадиий жозиба тафаккур тараққиёти билан боғлиқ ходиса сифатида мақолларнинг биз учун энг муҳим хусусиятлардан бири унинг ўта таъсирчан ва муҳим тарбия воситаси эканлигидир.

IX асрда яшаб ўтган буюк бобокалонимиз Маҳмуд Қашғарий «Девону луғатит турк» асаридаёқ мақоллардан кўзда тутган тарбиявий мақсадларини баён этиб, шундай ёзганди: «Мен бу китобни махсус алифбе тартибида хикматли сўзлар, сожлар, мақоллар, қўшиқлар ва наср наъмуналари бўлмиш адабий парчалар билан безадим». Умуман мақоллар жуда қадимданоқ педагогик фаолиятга татбиқ этилган. Бу пурмаъно сўзлардаги бетакрор, сиқиқ ва гўзал ифодалар, тингловчининг диққатини тортувчи ажойиб мусиқий ўрам ҳар бир сўзга кўрк бўлиб, ундаги теран фалсафий фикрлар ҳам ёшлар қалбини чин инсоний туйғулар билан безаб, асл одамий фазилатлар ила зийнатлайди. Шундай экан, мақоллар дарсликларимиздан ўзининг муносиб ўрнини олиши керак. Ҳар бир ўқувчи халқ донолигининг ёрқин намуналаридан бири бўлган мақоллар мағизини чақишга қодир бўлиши унинг умумий дунёқарашининг шаклланишида муҳим аҳамият касб этади. Ўзбек фольклоршунослигида халқ дурдоналарини тўплаш, ҳар жиҳатдан илмий тадқиқ этиш ва унинг китобати борасида катта ишлар қилинган. Лекин, масаланинг нохуш томони шундаки, шу пайтта қадар мақолларни таълим-тарбия жараёнида ўрганиш юзасидан мукаммал тадқиқот ишлари қилинган эмас. Бу ҳолни мактаблардаги таълим-тарбия жараёнида мақолларга муносиб ўрин берилмагани юзага чиқармоқда. Ҳозирги ёшларимизда халқ заковатининг ноёб хазинасига эътиборсизлик, кўп ҳолларда беписанд қарашлар шаклланиб улгурган.

Албатта, бундай салбий ҳолатнинг юзага келишида мактабларда ўқувчиларга берилаётган билимларнинг ўта савиясизлиги, дарсликлар асосида мақолларни ўрганиш, таълимнинг илмийлик, изчиллик, назариянинг амалиёт билан бирлиги ва дидактиканинг асосий қоидаларига қатъий амал қилинмай келинаётганлиги билан ҳам боғлиқ.

Ажойиб педагог олима Қумри Абдуллаева яратган ва «Ўқитувчи» нашриёти томонидан 1994 йилда чоп этилган «Алифбе» нинг давоми «Ўқиш» китоби бир қарашда кишини қувонтиради. Ундаги қатор мавзулар ўқувчи ёши, дунёқарашига жудаям мос. Бироқ, айнан китобда қайд этилган мақоллар синчковлик билан таҳлил этилса, нуқсонлар мавжудлигига тўлиқ ишонч ҳосил қиласиз. «Ўқиш китоби»нинг 139 саҳифасида «Мақоллар» сарлавҳаси остида: «Бирлашган ўзар, бирлашмаган тўзар», «Аҳилликда хикмат кўп», «Бирлашган куч енгилмас» сингари мақоллар қайд қилинади. Дарсликинг 140 бетида «Ҳикматлар» сарлавҳаси остида қуйидагилар ҳикмат тарзида ўқувчига тавсия қилинган: «Айрилгани айиқ ер, бўлингани бўри ер», «Дарё сувини баҳор тоширар, одам қадрини меҳнат оширар», «Ишлаган хор бўлмас».

Таҳлилига ўтайлик. «Яхшиликда хикмат кўп» ҳикматли содда гап нима учун мурғак қалбларга мақол деб тавсия қилинди-ю, «Айрилганни айиқ ер, бўлинганни бўри ер» мақоли нима сабабдан ҳикматли гап тарзида уқтирилмоқда? Бу нима - оддий чалкашликми? Мақол билан ҳикматли гапни фарқлай олган киши дарсликдаги бундай аҳволни кўргач, энсаси қотмай иложи йўқ.

Таҳлил давомини хулосага қолдирайликда иккинчи синфларга мўлжалланган «Ўқиш китоби»ни очайлик. Дарсликнинг бешинчи саҳифасида «Мақол ва ҳикматли сўзлар» (хикматли сўзлар?...) деган тумтоқ сунъий атама остида қатор мақол ва ҳикматли гаплар қайд этилади. Ҳали мақол билан ҳикматли гапни фарқлай олмайдиган болажонларимиз учун бундай тавсия усулини тўғри деб бўлмайди. Бу ҳолат эндигина кўз очаётган ўқувчи онгига йўл очаётган филологик билимларни чалкаштириб юбориши табиий. Учинчи синф ўқувчиларига атаб тузилган «Ўқиш китоби»даги мақоллар тавсиласи ҳам айтарли қувонарли эмас. Дарсликнинг еттинчи саҳифасида «халқ мақоллари» дейиладиган бир туркум мақоллар ўқувчиларга ҳавола қилинади, аммо мақол деб болаларга берилаётган мақолларнинг кўпи мақол эмас балки ибора, шиорнома гап, жуда нари борса ҳикматли гаплар, холос. Мана - наъмуналар: «Чин дўст туғишган билан тенг»,«Кучли бўлай десанг - дўст ортир»,«Илм-ақл чироғи», «Эшик очиқ бўлса ҳам сўраб кир»,«Меҳнатсиз иш битмас»... Тўғри буларда ҳикмат буларли фикр бор. Аммо бу барча ҳикмат ташувчи гапларни мақол деса бўлаверади, деган эмас.

Ҳар қандай оддий гап ҳикматли ҳисобланмаганидек, ҳар қандай ҳикматли гап ҳам мақол саналмайдику. Дарсликдаги кишини ранжитадиган салбий ҳолатлардан бири асоссиз қайтариқлардир. Жумладан, «Меҳнат қилиб топганинг - қанду новвот топганинг» мақоли 8-29 саҳифаларда, «Ер ҳайдасанг, куз ҳайда куз ҳайдамасанг, юз ҳайда» мақоли 8-13 бетларда қайд этилган. Айрим мақоллар, мисол учун «Бирлашган ўзар, бирлашмаган тўзар» мақоли ҳам учинчи синф (96-бет, иккинчи синф (48-бет) ва биринчи (139-бет) синф дарсликларида такрорланади. Баъзи бир мақоллар беш-олти маротаба қайта-қайта қаламга олинган. Тўғри, такрорлаш яхши. Яъни билимнинг меваси. Лекин у асосли бўлсинда. 4-синфларга аталган «Ўқиш китоби»даги мақоллар ҳам аввалги дарсликлардан қолишмайди: «Камтарлик-киши безаги», (67-бет) «Оқ кўнгилни юзи кўркам» (67-бет) «Билимдан ортиқ бойлик йўқ (67 бет) сингари гаплар мақол номи билан саҳифаларни безаб турибди. Умуман, мактаб дарсликларидаги бу каби ғайри-илмийлик таълим жараёнларига салбий таъсир кўрсатиши табиий.

Халқ мақолларидан таълим ва тарбия жараёнида самарали фойдаланиш борасида қуйидагиларни эътиборга олмоқ фойдадан ҳоли бўлмас. Маълумки, халқ мақоллари шаклан ихчам бадиий яхлит бўлиб, яширинган ва кўчма маъно кўп ҳолларда маъжозийлик касб этади. Онгли ҳаракат, филологик тушунчаларни илмий ўзлаштириш йўлига эндигина қадам қўяётган митти қалб мақолни тўлиқ идрок қилиб ўзига сингдириши жудаям қийин. Тўғри, ота-оналар ва катталар болаларни турли мазмундаги насихатлар, удум, ибрат-ўгит сўзларидан: таъқиқловчи иборалар, мажозий гаплар, образли иборалар, шунингдек, воқеабанд ибратли сўзлар айтиш билан халқ мақолларини тушунтиришга маълум даражада ҳозирлайдилар. Айрим мақолларнинг сўз кўриниши содда, мазмунан тушунилиши енгил бўлсада, барибир 6-7 ёшдаги бола мақолни «ҳазм» қилишга тайёр деган хулосага келишга шошилмаслик керак.

Бизнингча, қуйи синфларда турли мазмундаги ибрат-ўгит билан болаларда мақолни тушуниш кўникмасининг шаклланишига эришган маъқул. Қолаверса, бу ёшдагилар ҳали бола, шунинг учун уларга кўпроқ турли ўйинлар давомида айтиладиган қўшиқлар, топишмоқ, тез айтишларга... кенгроқ ўрин ажратиш маъқулроқ кўринади. Айнан болажонларга айтиладиган шундай бир муҳим воқеабанд ибратномалар ҳам борки, булар кичик дидактик ҳикоялар бўлиб, улар мазмунидан бирор мақол келиб чиқади. Шу сингари ҳикояларни тинглаган болалар мақолларни тўғри идрок қила бошлайди. Мақоллар бекорга айтилмаслигини, унинг заминида бирор ҳикматомуз фикр борлигини тушуниб етади.

Таълимда мақоллар мавзусига тўғри ёндошиш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Ўзбек халқ мақолларининг мавзуси ниҳоятда теран ва ранг-барангдир. Масалан, «Ўзбек халқ мақоллари» тўпламининг 1989 йилги нашри етмишдан ортиқ мавзу асосида тузилган. Мақолларни сайлашда мавзуга тўғри ёндашиш таълим-тарбия иши учун муҳимдир. Негаки, халқ дурдоналари турли касб эгалари, катта-кичик, эр-хотин хуллас ҳамма учун мансуб. Аммо ота-онани ҳурмат қилиш, одоб-аҳлоқ, меҳнатсеварлик, ҳалоллик, дўстлик... мавзусидаги мақоллар асосан иккинчи шахс-тингловчига нисбатан ўгит-насиҳат йўсинида айтилгандир. Бас, шундай экан, бу сингари фикр дурлари биринчи навбатда тингловчи кичкинтойлар, яъни қуйи синф ўқувчиларига тавсия этилмоғи керак. Юқори синфларда ор-номус, миллий ифтихор тушунчаларини ўзида акс эттирган мақоллардан фойдаланганлик ҳар жиҳатдан тўғридир. Албатта, дарсликлардаги мақоллар ўқувчининг ёши ва руҳиятига мос бўлсагина фойда қилади.

Умидвормизки, қуйи синфлар учун ҳам юксак савиядаги дарсликлар тайёрланади. Бизнинг бошланғич синф дарсликлари хусусидаги шахсий эътироз ва таклифларимиз дарслик яратувчиларнинг машаққатли меҳнат ва ютуқларига асло рахна солмайди. Дарсликларда мақоллардан фойдаланишда кишини қувонтирадиган жиҳатлари ҳам кам эмас. Лекин биз асосий диққатни нуқсонларга қаратдик. Негаки, дарсликларни янги лотин имлосидаги нашрида бундай камчиликлар тўғрисида ҳам ўйлаб кўрилса фойдадан ҳоли бўлмасди.

Муҳаммаджон АҲМЕДОВ.

КАСАЛ БЎЛМАЙ ДЕСАНГИЗ...

Касалликка чалинмаслик учун ҳимоя чораси кўриш, бошқача айтганда ўз иммунитетини ошириш катта аҳамиятга эга. Буни амалга ошириш унчалик қийин эмас, жуда осон. Қуйидагиларга эринмай риоя қилинса кифоя:

• Биринчидан, имкони борича асабийликка эрк берманг, ундан қочишга ҳаракат қилинг. Безовта, эзилган кишилар душман учун хатарли бўлмаганидек, бундайлар ҳар қандай вируслар учун ҳам хавфсиздир.

• Албатта, яхшироқ ухлашга, иложи борича бир вақтда ётиб-туришга ҳаракат қилинг. Чарчоқлик ва уйқусизлик — касаллик сари биринчи қадам.

• Чой ва кофе билан бир қаторда қирқоғайнининг дамламасидан ва витаминли ичимликлардан ичинг. Агар қийин бўлмаса, кофе ичишдан вақтинча воз кечинг.

• Четдан олиб келинган витаминли дориларга ҳудабеҳудага ружуъ қўйманг. Бунинг ўрнига организмни С витамин билан бойитиш кифоя. Яъни лимонли, апельсинли, облепихали чой ичиш, қора смородинанинг мураббосидан ейиш кифоя. Чекадиган кишилар чекмайдиганларга қараганда бу нарсалардан 5 баробар кўп истеъмол қилишлари лозим.

Женьшен, элеутерококка сингари имунитетни оширувчи дориларни ҳадеб ичавериш керак эмас, улар қон босимингизни кўтариб юбориши мумкин.

Агар сиз сурункали касалликлар (танзиллит, гайморит) билан оғриган бўлсангиз, олдини олиш чорасини кўринг ва дўхтир тавсия қилган дориларни эртароқ ичишни бошланг.

• Инглизлар «Ёмон об-ҳаво йўқ, ёмон кийиниш бор» дейишади. Бу мутлақо тўғри. Об-ҳавога мос кийиниш лозим. Қўл ва оёқ бармоқлари, бўйин ва бошқа сезувчанлик юқори. Шунинг учун бу органларни иссиқроқ ушлашга ҳаракат қилинг. Бир сўз билан айтганда, мавсумга қараб эмас, кундалик об-ҳавога қараб кийинганингиз маъқул.

Грипп эпидемияси вақтида профилактика мақсадида кам дозали дибазолдан қабул қилиб туриш мумкин. Агар кечқурун ўзингизда ҳорғинлик сезсангиз, бурнингиз битиб қолган бўлса, касалликнинг зўрайишига йўл қўйманг:

— иложи борича уйга вақтлироқ қайтишга, уй ишларини бир чеккага йиғиштириб қўйиб, тезроқ ётиб, ухлашга ҳаракат қилинг;

— лимонли ва малинали чой ичинг. Кўпроқ ичишнинг зарари йўқ;

— уйқудан олдин тавегил, супрестин қабул қилиш мумкин;

— 3—5 кун давомида бурунга отривин томизиб турилса, мақсадга мувофиқ бўлади.

Яна бир маслаҳат, қизил вино азалдан иситувчи, касалликларнинг олдини олувчи восита деб ҳисобланиб келинади. Кагор ҳам шифобахш хусусиятга эга. Уни чой ёки сутга қўшиб шамоллаган ва йўтални даволашда ишлатилади. Ярим стакан қизил винони иситиб ичишингиз ё бўлмаса, ўзингиз глинтвейн тайёрлаб фойдалансангиз ҳам бўлади. Бунинг учун бир стакан қизил винога икки чой қошиқ шакар, 1—2 кесим апельсин ё лимон бўлаги ҳамда 1—2 дона гвоздикани солиб, қайнатиб сўнг аста-секин ҳўплаб ичасиз. Бундай табиий шифобахш ичимликдан ҳеч ким юз ўгирмаса керак.

Шифобахш сабзавотлар

ПИЁЗ- ШАМОЛЛАШГА ДАВО

Хориж дориларига бошқа нарсалардан кўра кўпроқ ишонувчилар синовдан ўтган ушбу услуб билан даволанишга қизиқиб қолсалар ажаб эмас. Биламизки, куз фасли бошланиши билан одамлар орасида грипп ва бошқа шамоллашнинг хасталиклари кўпайиши сезилади.

Бунинг олдини олиш йўли осон: ўртача ҳажмдаги бир бош пиёзни олиб, тиккасига ўртасидан бўлинади, икки палласига ҳам йирикроқ кўринишдаги туз сепилади ва биринчи палласи ейилади, 5-10 минут ўтгач, иккинчи палласи ҳам ейилади. Лекин бунда пиёз нонсиз, ҳеч бир суюқликсиз обдон чайнаган ҳолда танновул қилиниши шарт. Атрофдагиларга ёқимсиз ҳид тарқалишидан ҳижолат бўлманг, ахир соғлиқ ҳамма нарсадан афзал-ку!

Агар шамоллаш анча ўтиброқ қолса-чи, унда нима қилиш керак?

Биринчидан, юқорида кўрсатилганидек пиёз ейилади. Фақат бу сафар ярми эрталаб, ярми кечқурун.

Иккинчидан, 5-7 дона пиёзни (пўсти билан) қайнатилади, иккига бўлинади ва ҳали иссиқлик вақтида (қанча иссиқ бўлса шунча яхши) кўкракка ва томоққа босилади. Сўнг 1-2 соат яхшилаб ўралиб ётиш лозим.

Учинчидан, 5-7 бош пиёзни сувда тузсиз қайнатилади. Тушликдан 5-10 минут олдин ҳаммаси тузсиз ҳолда тановвул қилинади ва уларнинг кўпроқ қисми иссиқ ҳолда истеъмол қилинишига аҳамият бериш керак. Лекин бу пайтда иссиқ ўраниш ҳам керак бўлади. Уйқудан олдин яна шунча пиёзни қайнатиб ейилади. Лекин бу сафар пиёзнинг ярмини асалга ботириб ва қайноқ сут билан тановвул қилинади. Агар эртасига тузалмасангиз, бу усул яна қайтарилади, фақат бу гал пиёзлар сувда эмас, сутда қайнатилади. Ҳар қандай шамоллаш хасталиги бу усулни қўллаш билан 2-3 кунда батамом даф этилади.

Бунда бир нарсани ёдда тутишни тавсия этамиз. Бу усул билан даволаниш вақтида бир кунда бир неча бор (қанча тез-тез бўлса, шунча яхши) товонни ҳам пиёз билан артиб туриш керак. Агар шамоллаш билан бирга, бош оғриғи ҳам безовта қилса, у ҳолда виски ичимлигидан суртилса зиён қилмайди.

Хориж журналларидан

ШАНБА ГУРУНГИ

Сиз буни қандай изоҳлайсиз?

Ҳ. СОЛИХОВ олган сурат.

ҚАСОСКОР ИЛОН

Тоғам Абдурайим Маматисоқов шундай воқеани ҳикоя қилиб берганди:

- 14-15 ёшларда эдим. Амаким билан қўй боқардим. У пайтларда жамоанинг қўйларини ёз мавсумида Қирғизистоннинг Олой тоғи тизмаларига олиб бориб боқардик. Баҳор келиши билан лою-пиёда Олойга йўл оламиз. Белгиланган манзил узоқ. Бир ҳафта деганда қўйларни манзилга етказиб борамиз. Қайтишда ҳам шу. Бир ҳафтада Марҳаматта кириб келамиз.

Кеч куз эди. Қўйларни олиб қайтадиган пайт бўлиб қолганди. Утов-чодирларимизни йиғиштириб бир машинага ортиб жўнатдик-да, ўзимиз қўйларни Марҳаматга ҳайдадик. Жўнашдан олдин ҳар бир қўй-қўзи, серкаларни яхшилаб кўздан кечирдик. Қўйларнинг ичида бир катта семиз қўчқор бўлиб, узоқ йўл машаққатини кўтаролмаслиги мумкин.

Минг машаққат билан довондан ўтгач, дам олиш учун тўхтадик. Мен шундан фойдаланиб ҳалиги қўчқордан хабар олиш учун бордим. Не кўз билан кўрайки, қўчқорнинг шохида узунлиги бир метрдан зиёдроқ бир илон ўралиб турарди. Дарҳол амакимнинг олдига чопдим.

- Хавотир олма, қўйга зиён қилмайди, бунда бир сир бор. Кузатиб юравер,-деди амаким. Шундан кейин то йўл келгунча икки кўзим ҳалиги қўчқорда бўлди. Сал кўзимга кўринмай қолса, дарҳол излаб топаман. Илон ҳам қўчқорнинг шохига ўралган қўйи келяпти. Орадан бир неча кун ўтгач, ниҳоят Асаканинг адирларига етдик. Адирларнинг бирига етганимизда йўлдан четроқда бир одам пахтага сув тараб юрган экан. Пайкалнинг бошига этигини ечиб қўйибди. Шу ерга етганимизда ҳалиги илон қўчқорнинг шохидан тушди-ю, ўзини этикнинг ичига урди. Воқеани дарҳол амакимга айтдим. Амаким сувчини чақириб воқеани дарҳол тушунтирди.

- Илоннинг қасоскорлигини қаранг,-деди у, бундан 2-3 йил аввал мен ҳам Олойга қўй боққани борган эдим. Ушанда бир илонни ўлдиргандим. Жуфти бор экан-да, қасос олиш учун излаб келибди.

Илонларнинг қасоскор бўлишига ана шу тарзда ўзим шоҳид бўлганман.

Собир ҲАКИМОВ,
Марҳамат шаҳридаги М.Улугбек номли
3-физика-математика лицейи ўқитувчиси.

Донолар бисотидан

Фирдавсий айтади:

Донларни ташиб юрувчи чумолини ҳам ранжитма, чунки ҳар жониворнинг дони ўзига ширindир. Кўнгли қора, бағритош бўлган кишигина ҳатто чумолини ҳам ранжитишга, беҳузур бўлишига рози бўлади. Ожизларга зўравонлик қилиб, уларни ранжитма, бир кун чумоли каби оёқ остида бўласан.

Абдураҳмон Жомий айтади:

Ҳакимлар хулосаси бўйича, беш нарсага, яъни соғ-саломатликка, хотиржамликка, кенг ризқ-насибага, самимий, меҳрибон дўстга, роҳат-фароғатга эга бўлган одам умрини тинчликда, шод-ҳуррамликда кечиради.

Жалолиддин Румий айтади:

Эй биродар, агар бахт-саодат истасанг, ғурур, манманликдан йироқ бўл, ҳикматли сўзларни сокинлик билан тингла, такаббурлиқ, адоват, гиначиликдан ҳазар қил. Қайғу, аламлар устингга ҳужум этсалар, бу ҳужумларга ўз адабсизлигинг сабабчидир. Тарбиясиз, адабсиз одам алам, ҳасрат дарёсида ғарқ бўлади. Шунга кўра, адаб нур билан ўзингни нурлантир, қалбинг пок бўлсин.

Тўпловчи: Фахриддин ҚОДИРОВ

Фил суриб, от ўйнатиб...

ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ, АЗИЗЛАР

М. МУҲИДДИНИВ таҳририда

Мухлислар талаб-истакларини бажариш ниятида «Ишонч» газетаси таҳририяти Республика шахмат Федерацияси билан биргаликда шахмат масалалари ва этюдларини ечиш, бу қадимий ақл-идрок машғулотига доир айрим саволларга жавоб топиш бўйича навбатдаги оммавий танлов ўтказишни лозим топди. Мақсад - республикада шахматни янада оммалаштириш, мухлислар малакасини ошириш, бинобарин, мустақиллик кунни ўзига хос тарзда нишонлашдир.

1. Танловда спорт малакаси биринчи разрядгача бўлган барча ҳаваскорлар қатнаша олади.

2. Танлов топшириқлари жами 12 та композиция, яъни 8 та масала ва 4 та этюд ҳамда 4 та саволдан иборат бўлиб, ҳар бир тўғри жавоб учун 4 тадан очко берилади. Демак, барча очколар сони 64 тага, яъни шахсий тахтадаги барча хона-катакларга тенгдир.

3. Юқорида таъкидланганидек, танлов малака оширишни ҳам кўзда тутади. Бинобарин, барча композицияларга тўғри жавоб йўллаганлар биринчи спорт разряди, 8 та композицияни ҳал қилганлар иккинчи спорт разряди ва бештага жавоб топганлар учинчи спорт разряди талабларини адо этган ҳисобланади.

4. Танлов ғолибларини аниқлашда саволларга юборилган жавоблар ҳам инобатта олинади. Шундай қилиб, ғолибларни қуйидаги совринлар кутади:

Биринчи ўрин учун 4000 сўм;

Иккинчи ўрин учун 3000 сўм;

Учинчи ўрин учун 2000 сўм;

Ҳар бири 500 сўмдан олтита рағбатлантирувчи соврин.

5. Танлов октябрь-декабрь ойларида 3 турда ўтказилиб, шу йил охирларида якунланади.

БИРИНЧИ ТУР ТОПШИРИҚЛАРИ

Савол. Араб халифаси Маъмун (IX аср) шатранж-шахмат ҳақида нималар деган?

Тўртта масалада ҳам оқлар бошлаб, 2 юришда мот қилади. Ҳар бир тўғри жавоб учун (саволга ҳам) 4 тадан очко ёзилади. Жавоблар топшириқлар эълон қилингандан бошлаб бир ҳафта ичида таҳриятимиз манзилига юборилиши шарт. Бунда почта муҳри ҳисобга олинади. Конверт тепасига:«Шахмат танловига» деб ёзиб қўйинг.

Эслатма: Азиз шахмат шайдолари, тўғри йўлдан адашмай десангиз, топшириқларни мустақил ечишга, бошқаларнинг кўмагидан фойдаланмасликка ҳаракат қилинг. Акс ҳолда суҳбат чоғида «сир» фош бўлиб қолади. Танлов ҳакамлар ҳайъатига Республика шахмат Федерациясининг вице-президенти Мамажон Муҳиддинов бошчилик қилади.

Сизларга омад ёр бўлсин!

Дарвоқе, жавоб мактубингизда исм-шарифингиз, ёшингиз, ишлаш ёки ўқиш жойингиз, разрядингиз ва манзилингизни аниқ кўрсатинг.

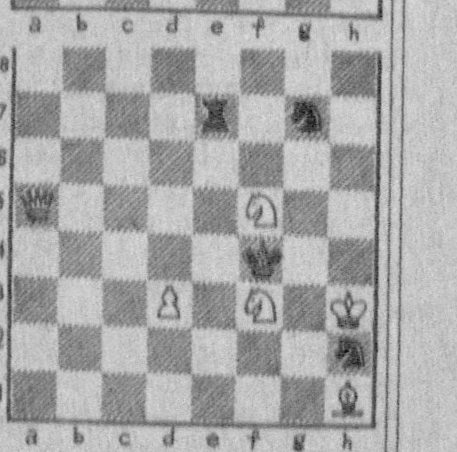

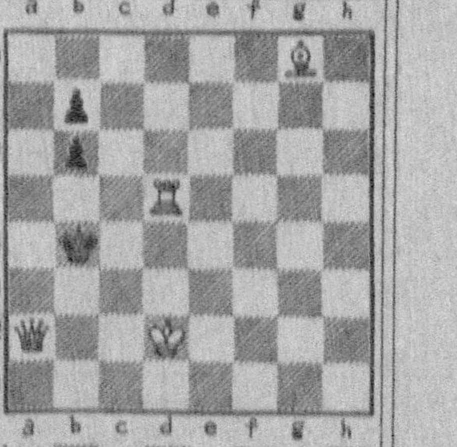

КИМНИНГ ҚЎЛИ ЯХШИ

Саломлашгани қўл узатгандаёқ кўп нарса аён бўлади. Писмиқ, қора кўнгил одам кафтини пастга қаратиб қўл узатади. Очиқ кўнгил, беғараз киши аксинча кафтини очиб, тепага қаратиб саломлашади. Аксар одамлар — меъёрида яхши, меъёрида ёмон — қўл узатганда кафтини кўндаланг тутади. Лекин кафтнинг қай тарафга — пастгами, юқоригами — кўпроқ бурилганига қараб қай хусусиятлар устунлигини пайқаб олиш қийин эмас.

Қўлни қисганда-чи? Қандай маълумот олиш мумкин? Қўлларнинг қаттиқ-юмшоқлигига қараб. Бир хил қўллар тарашадай қаттиқ, бошқалари худди суяги суғуриб олингандай юмшоқ ёки чайир бўлади. Бу сифатлар эса одам эҳтиросларининг аломатидир.

Қаттиқ қўл — мардлик ва кучли ирода белгиси. Юмшоқ қўл эса аксинча сал вазминроқ, ройишроқ тийнат рамзи. Қўл шунчаки шалвираган бўлса, демак унинг эгаси жисмоний ва маънавий жиҳатдан ланж бўлади.

Бир хил шаклдаги (чунки шаклларда ҳам гап кўп) икки қўлдан бири қаттиқ, бири юмшоқ бўлса — уларнинг бир йўриғдаги эҳтирослари ер-у осмонча фарқ қилади. Айтайлик, иккала қўлнинг соҳиби ҳам севиб қолди. Уларнинг бу эҳтиросини қондириш йўллари ҳар хил бўлади. Юмшоқ қўл эгаси имконият даражасида ҳаракат қилади, қўли қаттиқ киши эса икки ёққа қарамасдан тиккасига кетади, бор ғайратини ишга солиб, ниятига етишнинг иложини топади.

Аёл кишининг қўли юмшоқ бўлса — у уйқучи бўлади, кўпинча то тушгача ҳам ўрнидан турмай ётади. Қўли қаттиқ аёл хўроз қичқирмасдан, тонг саҳардан туриб олади.

Рассом қўли қаттиқ ва дағал, бармоқлари учли бўлса, у олға сураётган ғоялар кучли ва теран бўлади, қўли юмшоқ рассом асарларини юзаки, лекин нозикроқ ишлайди.

Йўғон, қизил ва жуда дағал қўл — тўпорилик, соддалик, ҳатто гўллик, аломатидир. Жоҳилликдан ҳам далолат бериши мумкин. Аёл кишининг қўли шундай бўлса, уни қўл ҳунарига уқувсиз, ўзини эпсиз, тепса тебранмас деб тушуниш керак. Баъзан юмшоқ, момиқ қўл ҳафсаласиз, лоқайд кишиларда ҳам учрайди.

Юмшоқ қўл осойишта, бадастур турмуш мевасидир. Қаттиқ қўл эса рўзгор, оғир меҳнатда ўтадиган муҳитга, юкчи, овчи ишчиларга хосдир.

Одам кексайганда қўли дағаллашиб, чайир бўлиб, қолади, томирлари бўртиб чиқади. Шуниси қизиқки, қўл билан бир тадрижда уларнинг феъллари ҳам ўзгариб боради. Улар шубҳаланувчан, ўта мулоҳазали бўлиб қоладилар. Умуман эса қаттиқ қўлли кишилар иззатталаб, худбин, қатъиятли, мантиқли, жисмоний жиҳатдан бақувват бўладилар, идроки ҳисларини бошқаради. Юмшоқ қўлли кишилар тамоман акси — лоқайд, лақма, лапашанг, сўзамол, бироз дангаса, сиртидан эса назокатли бўладилар.

Умуман эса қўл истарали ёки истарасиз бўлади деса муболаға йўқ. Шундай қўллар бўладики, бир қарашда одамнинг ихлосини уйғотади ёки нафратини келтиради. Биз беихтиёр шу қўл орқали одамнинг дилини ўқиётгандай бўламиз. Ҳатто мушоҳадаси унча ўткир бўлмаган кишилар ҳам паншахадай хунук, қоқ, захил қўлни кўрганда кўнглида эгаси ҳақида ёвуз, зиқна одам экан деган хаёлга боради. Майин силлиқ қўл эса хуш таассурот қолдиради.

Тарбияли, маънили, маданий кишининг қўли қаттиқ ҳам эмас, юмшоқ ҳам эмас, лекин пишиқ ва эгилувчан бўлади. Бундай қўл фаол ақл нишонасидир. Қўли шундай одамнинг амалий ва назарий ишлари мутаносиб боради. Бундай кишилар қанча ишламасин қўли сира дағаллашмайди. Қаттиқ қўл эса ишласа-ишламаса барибир ғўраша бўлади.

Иззат АҲМЕДОВ
тайёрлади.

ЎЗБОШИМЧАЛИК ОҚИБАТИ

Инсультни бошидан кечириб, касалхонада даволаниш курсини ўтаётган қарияни дўхтирларнинг чекмаслик ҳақидаги огоҳлантиришларига қулоқ солмаслиги унинг учун фожеага айланди.

Гап шундаки, врачлар унга чекишни қатъиян ман қилишларига қарамай у ўзини ярамас одатидан тийиб туролмади. Ҳожатхонада яшириб чекмоқни ихтиёр қилди. Аммо у чекиб лаззатланишга улгурмади. Оёғи, қўли ишламай қолди. Ерга қулагач, кийимлари ёна бошлади. Ёрдам сўраб ҳам мурожаат қила олмади. Чиқаётган тутунни пайқаб келганлар қарияни қутқара олмадилар. Вақт ўтган эди.

Турмушдан сабодлар

ҲУНАР – ЗАР, ҲУНАРЛИ – ЗАРГАР

Маълумки, қиз болани, умуман аёл зотини гулга қиёслашади. Дарҳақиқат, қизлар латофати, аёл нафосати ҳар қандай мафтункор гулдан қолишмайди. Бироқ, баъзи гуллар қанчалар гўзал бўлмасин, ҳидсиз бўладилар. Баъзилари эса ҳам кўркам, ҳам муаттар ҳидли бўлиб, ҳар қандай кишининг эътиборини тортишлари табиийдир.

Менимча, ҳунарли аёллар ана шу кейинги тоифадаги гулларга ўхшайдилар.

Қадим-қадим замонларданоқ ўзбек хотин-қизлари каштачилик зардўзлик, дўппи ва бошқа миллий кийимлар тикиш, тўқувчилик каби жуда кўп миллий ҳунармандчилик турлари билан шуғулланиб келишган. Ҳатто ўз ҳунарларини юксак санъат намунаси даражасига кўтара олишган.

Ҳозир-чи? Афсуски, кейинги пайтларда на бирор бир ҳунарнинг этагини тутмаган, на ўқиш, илм олишга интилмаган, на уй-рўзғор ишларини тузуккина удалай олмайдиган, ҳаётни фақат сайр-саёҳат, яхши еб-ичиш, яхши кийиниб юришдангина иборат деб билгувчи қизларнинг жуда кўп учраётганлигидан афсусланиб кетасан киши.

Тўғри, ҳозир тўкин-сочинлик замони, ҳамма нарса дўконларда, бозорларда тўлиб-тошиб ётибди, техника ривожланганлиги сабабли қўл меҳнатига эҳтиёж ҳам деярли сезилмайди. Лекин барибир қўлида ҳунари бор кишининг қадр-қиммати, эл-юрт орасидаги ҳурмати юқори бўлади. Шу боис ҳам халқимиз ўртасида «Ҳунари борнинг — олтин билаги бор», «Ақл кўпга етказар, ҳунар кўкка етказар», каби ибратли мақоллар кенг тарқалган. Қолаверса, Кайковус «Қобуснома»да ҳунарнинг афзаллиги тўғрисида шундай ёзади:

«Эй фарзанд, огоҳ бўлки, ҳунарсиз киши ҳамиша фойдасиз бўлур ва ҳеч кишига нафъ еткурмас... Агар киши ҳар қанчаки олий насаб ва асл бўлса, аммо ҳунари бўлмаса, халойиқнинг иззат — ҳурматидан ноумид бўлур. Агар кишида ҳам насаб гавҳари ва ҳам ҳунар зевари (зевар — безак, зийнат) бўлмаса, ундан баттароқдур. Жаҳд қилғил агар гавҳаринг ҳар неча ким асл бўлса, унга ғарра бўлмағил, нединким, тан гавҳари ҳунар зевари била музайян (музайян — зийнатланган) бўлмаса, у ҳеч нарсага арзимагусидур»..

Ҳа, азиз дугоналар, вақтингизни ғанимат билиб, ҳунар ўрганмоққа шошилинг, бир кун келиб ҳолвасини ўзингиз ейсиз. Бунинг учун ҳамма қизларда ҳам имконият етарли. Фақат, хоҳиш-истак, интилиш бўлса бас. Вақти — соати етиб, бирор оиланинг бекаси бўлганингизда сизнинг юзингизни ёруғ, мартабангизни улуғ қилгувчи зийнатлар тақинчоқлару пардозларингиз эмас, балки эгаллаган ҳунарингиз бўлади. Шуни унутмангки, барча ҳунарлар орасида энг яхшиси, аввало сўз ҳунаридир.

Аёл зоти борки, бирор оиланинг соҳибаси бўлиши шубҳасиз. Уйнинг соҳибаси подшоҳнинг вазири сингари «иш юритувчи» вазифасини бажармоғи лозим. Иш юритувчи қуруқ савлатдангина иборат бўлса, бу ғоятда ачинарли ҳолдир.

«Ҳунар — зар, ҳунарли — заргар» деганларидек, ҳунарни зар деб билиб, унга интилувчи қиз-жувонларга заргарликнинг заррин либосларига бурканмоқни Оллоҳ насиб этсин.

Шаҳзода ҲАКИМОВА

«МУНАЖЖИМ ТАЪБИРИ»

(6-12 октябрь кунлари учун)

ДАЛВ (21.01-18.02) ойида туғилганлар учун бу ҳафта оддий бўлиши кутилур. Одатдаги ишлар билан шуғулланаверишь мумкин. Ҳафта давомида ота-онани зиёрат қилиш, уларнинг хизматида бўлиш келажак ҳаёт учун фойдали бўлур.

ҲУТ (19.02-20.03) ойида туғилганлар учун бу ҳафта нахс аралаш келиши кутилур. Хусусан оила ва ишхонада бир неча нохушликларга рўбарў келиши мумкин. Бошқа ишларида оқсоқланиш ва орқага кетиш ҳоллари юз бериши мумкин.

ҲАМАЛ (21.03-20.04) ойида туғилганлар учун бу ҳафтани боши нахс қолгани омадли келиши кутилур. Шунинг учун аввалги кунларда иложи борича бирор жиддий ишга қўл урмай турган маъқул. Хусусан савдо-сотиқ ва сафарга чиқишдан сақланиш тавсия этилур. Иложи борича хайрия ишлари билан банд бўлган маъқул.

САВР (21.04-21.05) ойида туғилганлар учун бу ҳафта омадли келиши кутилур. Шу кунлари режадаги барча ишлар билан шуғулланиш мумкин. Айниқса, савдо-сотиқ, илмий ишлар кўп муваффақиятли бўлиши кутилур. Мазкур ҳафтада йигит-қизлар учун муҳаббат муносабатлари омадли келур, яъни улар келажак умр йўлдошларини топгайлар.

ЖАВЗО (22.05-21.06) ойида туғилганлар учун бу ҳафта оддий кунлардан иборат бўлиши кутилур. Ўз соғлиғи билан шуғулланиши ва оила аъзоларини тарбиясига алоҳида эътибор бериш кўп фойдали бўлур. Илмли кишилар билан суҳбатда бўлиш, ота-она, қариндошларни зиёрат қилиб, уларнинг ҳолларидан ҳабар олиб туриш кўп фойдали бўлгай.

САРАТОН (22.06-22.07) ойида туғилганлар учун бу ҳафта омадли келиши кутилур. Оила бюджетига катта маблағ тушиши, ишхонада лавозими кўтарилиши ҳолатлари эҳтимол қилинур. Ҳафта давомида ота-она ҳурматини жойига қўйиш, дуоларини олиш ҳам кўплаб омадлар келтирур.

АСАД (23.07-23.08) ойида туғилганлар учун ҳафтанинг аввалги икки куни омадли қолганлари нахс аралаш келиши кутилур. Шунинг учун барча ишларни ҳафтанинг аввалги кунларида бажариб олган мақбулдир. Қолган кунлари иложи борича уйда бўлиб, болалар тарбияси билан шуғулланилса ёки ўтган ишларнинг ҳисоб-китобига аҳамият берилса фойдадан ҳоли бўлмайди.

СУНБУЛА (24.08-23.09) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тўла нахс келиши кутилур. Ҳафтанинг бошидан соғлиқнинг ёмонлашуви, кайфиятнинг пасайиши ҳоллари, ишларнинг тўхтаб қолиши эҳтимол қилинур. Оила ва ишхонада кўнгил хираликларга дуч келишлари мумкин.

МЕЗОН (24.09-23.10) ойида туғилганлар учун бу ҳафта нахс келиши кутилур. Ҳафта давомида эҳтиёт бўлинмаса, кўчада ёки ишхонада нохуш ходисаларга учраб аъзоларидан бирининг лат ейиши мумкин. Яқин кишиси билан бир қанча вақтгача айриликқа учраши, ишхонада баъзи бир келишмовчиликларга учраши мумкин. Бундан ташқари турмушида бироз молиявий қийинчиликлар пайдо бўлиши эҳтимоли бор.

АҚРАБ (24.10-22.11) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тинч ўтиши кутилур. Сафарга чиқиш, маъракалар ўтказиш, раҳбарлар ҳузурига кириш ҳам кўзланган натижаларни бериши мумкин. Ҳафта давомида кутилмаган учрашувлар ва сафардаги яқин кишиларни учратишлари ҳам кутилур.

ҚАВС (23.11-21.12) ойида туғилганлар учун бу ҳафта омадли келиши кутилур. Айниқса, савдо-сотиқ ишидан катта ютуқларга эришиш эҳтимол қилинур.

ЖАДИЙ (22.12-20.01) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввалги тўрт куни омадли, қолгани нахс аралаш келиши кутилур.Шунинг учун ҳафта бошида савдо-сотиқни кучайтириш, шартномаларга қўл қўйиш, хизмат сафарига чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Валлоҳу Аълам

Спорт

«ФАЙЗ» КЛУБИ — БИРИНЧИ ДАВРА ҒОЛИБИ

Тошкент вилояти касаба уюшмалари «Ўзбекистон» жисмоний тарбия ва спорт жамияти (раиси Тожиев Б.) бошчилигида вилоят жамоа хўжаликлари ўртасида футбол бўйича биринчи давра ўйинлари якунланди. Унда вилоят туманларидан 13 команда қатнашмоқда.

Биринчи давра ўйинларининг якунига кўра вилоятдаги Тошкент туманининг «ФАЙЗ» футбол клуб командаси (тренери Кўзаҳмедов Р.) командаси 31 очко билан биринчи ўринни эгаллади. Иккинчи ва учинчи ўринларни Оққўрғон туманидаги «Шоҳруҳ» 30 очко, Ғалаба туманидаги «5 йиллик Ўзбекистон» 24 очко билан якунладилар.

Худди шунингдек, вилоят кубоги учун саралаш ўйинлари бўлиб ўтди. «Янгибозор» стадионида финалда Бўка туманининг «Бўстон» ва Оққўрғон туманининг «Шоҳруҳ» жамоа хўжалик командалари учрашадилар. Қизиқарли ўтган ўйинда 2-1 ҳисобида «Шоҳруҳ» (мураббийси Солиев Тоир) командаси ғолиб чиқди. Ғолибларни район ҳокимияти, Республика «Пахтакор» раҳбарияти ҳамда Тошвилоятшаҳар касаба уюшмалари «Ўзбекистон жисмоний тарбия ва спорт жамияти Марказий Кенгаш раҳбарлари табрикладилар. Командаларга вилоят кубоги, пул мукофоти ва ҳар бир ўйинчига эсдалик совғалари ва дипломлар топширилди.

А. ХУСАИНОВ
Республика «Пахтакор» клубининг бош мутахассиси.

Шунақаси ҳам бўлади

ЭҲТИЁТКОР БЎЛМАГАЧ

Дўхтирларнинг дастлабки хулосасига кўра Пузиноли 72 ёшда беморнинг ўлимига юрак хасталиги сабаб бўлган деб гумон қилинган эди. Аммо кейинчалик аниқланишича, кўринишидан ош тузига ўхшаш бирикма — нитрат натриядан заҳарланган экан. Бу ҳақиқат марҳумнинг беваси ва стол атрофида ўтирган яна уч кишининг ўлимидан кейин жасадлар ёриб кўрилганда маълум бўлди. Меҳмондорчиликда иштирок этган яна тўққиз киши ҳам касалхонада оғир аҳволда ётибди.

Бу бахтсизликни сабаби станциядаги вагонларда очиқ ҳолда сақланган нитрат натрия бирикмаси. Меҳмон аёл буни ош тузи деб ўйлаб меҳмондорчилик куни овқатга ишлатган....

70 ЙИЛЛИК МУРАББО

Олимлар мева ва сабзавотларни консервалашдаги халқлар тажрибасидан ўргансалар фойдадан ҳоли бўлмаса керак.

Бундан 70 йил аввал смородинадан тайёрланган мураббони Туринскда яшовчи (Свердловск обль) Осия Исмагулова ўзининг 80 йиллик юбилей кечаси дастурхонга қўйди.

Бу мураббони Осия Эльдоровнанинг онаси махсус рецепт асосида тайёрлаб, қизига бу нарса 100 йилгача туришини тайинлаган. Қизиқувчан Осия бир банка мураббони яшириб қўйиб уни синамоқчи бўлди. Оғир қаҳатчиликда ҳам, суронли уруш йилларида ҳам нафсига эрк бермади. Юбилейга иштирок этган бувининг невара, эваралари катта бувилари тайёрлаган ширинликдан мазза қилиб тановул қилдилар. «Болалигимдаги боғимизнинг ҳиди келяпти», — деди мураббодан татиб кўргач Осия Эльдоровна.

ФУҚАРОЛАР, ФИРМАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА !

Ўзбекистон Республикаси "Ёғмойтамакисаноат" уюшмаси қошидаги "МАРКАЗ" ҳиссадорлик жамияти Аргентинадан олинган ускуналарда ўша мамлакатдан келтирилган ХУШБЎЙ ҚОРА ЧОЙнинг қадоқланганини сотиб олишингизни таклиф этади.

"Markaz" Hissadorlik Jamiyati

Ҳар қутидаги чойнинг вазни 50 грамм бўлиб, 25 қоғоз қопчада жойлашган. Ажойиб таъмли бу чойни ичган одамга тетиклик ва бардамлик бахш этади.

"Марказ" жойлашган манзил :

Тошкент-700015, Нукус кўчаси 73—уй.
Телефон: /3712/ 55-66-03

ТАШКИЛОТ, МУАССАСА ВА ФИРМАЛАР РАҲБАРЛАРИ ҲАМДА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА !

Ногиронларни соғломлаштириш "ЯНГИ ВАТАН" кичик корхонаси кенг ассортиментдаги канцелярия молларини етказиб беришда сизнинг ишончли шеригингиз ва йирик таъминотчингиздир.

Корхона Европадан олинган қуйидаги янги молларни сотади:

Ўзи йиғиладиган "Trodat","Colop","Dormy" штампларини;

Ўзи йиғиладиган ручкаларни;

R50,R40 муҳрлар учун ускуналарни;

"Dormy" тамғаси мастикасини;

"SCHNEIDER", "HEILT","RELICAN" немис фирмаларининг маҳсулотлари бўлмиш:

1. Бизнес папкалари
2. Рўйхат дафтарлари
3. Ручкалар
4. Қалам ва бошқалар ҳаммаси

СИЗНИНГ ОФИСИНГИЗ УЧУН

Манзил: Тошкент шаҳри, У.Носир кўчаси 91-уй, 47, 48-хоналар: Тел. (3712) 50-58-89, 50-67-28

ДУШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Иқтисодий ислоҳот уфқлари».
9.00 Болалар учун. «Омад юлдузи».
9.35 «Кино янгиликлари».
9.45 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
10.30 ЎзТВ хазинасидан. «Билимдон мунажжим». Болалар учун телеспектакль.
11.40 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
12.10 — 14.00 «Яна ўша Насриддин». Телевизион мусиқий бадиий фильм. 1—2-сериялар («Ўзбектелефильм»).
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Соғлом авлод — соғлом миллат».
18.30 «Буюк Британияга бир теленигоҳ». 3-кўрсатув.
18.50 «Олам ва одам».
19.10 «Шарқ тароналари». 11-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.40 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Инсон манфаатлари йили».
21.25 Бухоро-2500. Насрулло Қобул. «Амир Музаффар». Видеофильм. 1-қисм.
22.45 «Бастакор илҳоми».
23.10 «Қиёфа». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ҳ. Нурматов.
23.45 «Ахборот».
00.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Миразиз куйлаганда».
00.40 — 00.45 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.35 «Спорт қитъаси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.00 «Кундалик».
22.10 «Туризм ҳақида».
22.30 «Спорт қитъаси».
23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.20 — 00.30 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар
*
Россия жамоат телевидениеси. 17.20—20.35
*
20.35 «Кругозор». Тележурнал.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.35
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Бой берилган сайёра учун кураш». Бадиий фильм (АҚШ).
23.10—23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.45 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Дидар».
20.00 «Сайёрамиз нафаси».
20.20 «Автoрейд».
20.30 «Умр баҳори».
20.45 «Ракурс».
21.15 «Спорт-тайм».
21.50 «Джизоинь одамларни ўзига чорлайди». Ҳужжатли фильм (Япония).
22.20 «Долзарб мавзу».
22.40 Кинематограф. «Улкан муваффақият». Телесериал.
23.25 «Менинг маҳаллам».
23.45—23.55 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 7

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Киноға кўчган Хива. «Табассум қил». Фильм-концерт.
9.35 Биржа ва банк хабарлари.
9.50 «Чумчуқвой». Мульт-фильм.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Олам ва одам».
Ўқув кўрсатувлари:
10.25 Табиият.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Адабиёт.
*
12.00 Бухоро-2500. Насрулло қобул. «Амир Музаффар». Видеофильм. 1-қисм.
13.15 Самбо. Жаҳон чемпионати.
13.45 — 14.00 «Шарқ тароналари». 11-кўрсатув.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Топилмалар идораси». Мультфильм. 3-фильм.
18.20 «Жаҳон бозорига йўл». 1-кўрсатув.
18.40 «Нима учун?»
19.05 Хива-2500. «Шоҳ ва шоир тақдири».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Халқ истеъдодлари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Авазбек Маҳмудов.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Тўртинчи ҳокимият».
21.20 Бухоро-2500. Насрулло Қобул. «Амир Музаффар». Видеофильм. 2-қисм.
22.30 «Ёзув столидан репортаж».
22.55 «Ўзбекистон бастакорлари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Алишер Икромов.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби.
00.20 — 00.25 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Нафис мажлислар».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «ХИФ».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 Кинонигоҳ. «Инспектор «Морс». 10-серия.
23.15 Кундалик.
23.25 «Авлодимиз».
23.40 «Акс».
24.00 — 00.15 «ТВ плюс».

III

17.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 6.30—8.00
***
17.20—22.25
*
22.25 «Кузги вернисаж». Манзарали фильм.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.35—23.10
*
23.10 Эълонлар.
23.15—23.35 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05, 22.25 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Сен ҳақингда ва сен учун».
20.10 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.55 «ТВ IV да немис тўлқини».
21.25 «Янги иқтисод».
21.55 «Америкага назар».
22.30 «Ля ля фа — Валерий Меладзе».
23.00 «Туманларсиз Буюк Британия».
23.25—23.35 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 8

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Ўзбекистон бастакорлари». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Алишер Икромов.
8.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Сополда акс этган дунё».
9.10 «Ҳамкорлик риштлари».
9.35 «Спорт масканларида».
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Она тили.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Математика.
*
12.00 Бухоро-2500. Насрулло Қобул. «Амир Музаффар». Видеофильм. 2-қисм.
13.10 «Сайқал». Видеоканал.
14.05 — 15.10 Кинодаги Бухоро. «Шаҳризоданинг янги эртаклари». Бадиий фильм. 1-серия.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Қўнғироқча».
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...»
18.30 «Жамоат ташкилотлари: Маслак ва мақсад».
18.50 «Донишнома». А. Фарғоний.
19.05 «Шарқ тароналари». 12-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.20 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Автоолам».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 Норали Олланазаров куйлайди.
21.40 Бухоро-2500. «Бухорои Шариф».
22.00 «Инсон ва қонун».
22.30 «Омад ғилдираги». Мусиқий дам олиш кўрсатуви.
23.25 «Ахборот».
23.50 Киноға кўчган Хива. «Комилжон Отаниёзов». Фильм-концерт.
00.25 — 00.30 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультўплам.
18.35 «Классик куйлар кечаси».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Хонадонингизда осо-йишталик бўлсин».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.15 Кундалик.
23.25 «Санта-Барбара». Телевизион

бадиий фильм.
00.15 — 00.25 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 6.30—8.00
***
17.20—20.35
*
20.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
Россия давлат телевидениеси. 21.00—21.35
*
21.35 Эълонлар.
21.40 Т.Тернер концерти.
22.15 «Учрашув». Қисқа метражли бадиий фильм.
22.50—23.10 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.25 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Таклифлар ва ташрифлар».
20.00 «Спортлото».
20.10 «Дунё ва болалар».
20.30 «Безнен мирас».
20.55 «Нафосат гулшани».
21.25 «Автосалтанат».
21.35 «Парвоз».
22.00 «Шарқ тароналари».
22.30 «Дунё эшиги: кўзларимга тўтиё, Ватан».
22.50—23.00 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 9

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Лайлаклар».
8.45 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.05 «Эртаклар яхшиликка етаклар».
9.40 «Шарқ тароналари». 12-кўрсатув.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Ботаника.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Умумий биология.
*
12.00 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
12.55 Кинодаги Бухоро. «Шаҳризоданинг янги эртаклари». Бадиий фильм. 2-серия.
14.05 — 14.35 «Инсон ва қонун».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Қудуқ». Мультфильм.
18.20 «Шеър ва шуур».
18.30 «Ҳамшира-97».
19.00 «Ажаб саодат эрур...» Адабий кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 23.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Маҳмуджон Азимов куйлайди.
21.50 «Битик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.15 «Альманах ТВ».
22.35 Хива-2500. «Сирли сўзлар маскани».
23.30 «Ахборот».
23.55 Бухоро-2500. «Шукуҳ». Публицистик кўрсатув.
00.10 — 00.15 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Мультипанорама».
9.20 «Турфа олам».
9.45 «Бари ҳазил».
10.00 «Мусиқа салтанати».
10.30 «Жараён».
10.40 Видео-«О».
12.10 — 13.40 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари.
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Эркатой». Болалар учун дастур.
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт кўшиқ».
19.00 «Ибратли умр». Теле-очерк.
19.10 «Катрада қуёш».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дубляж».
20.10 «Мутойиба».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Толенома».
21.15 «Сир».
21.30 «Одобнома».
21.40 «Мусиқий варақлама».
21.50 «Кино жавонидан».
23.20 — 23.30 «Даракчи».

III

17.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 6.30—8.00
***
17.20—22.30
*
22.30 Киноға кўчган Хива. «Хивача ажрим». Фильм-концерт.
*
Россия давлат телевидениеси. 22.55—23.25
*
23.25 Эълонлар.
23.30—23.50 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.25 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Айчурек».
20.15 «02» тўлқинида.
20.30 «Компьютер-ревю».
20.45 «Интерспорт».
20.55 «Америка президентлари».
21.25 «Каталог».
21.35 «Дардингизга дармон бўлай».
21.55 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.30 «Инспектор Ракка». Телесериал.
23.15—23.25 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 10

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Маҳмуджон Азимов куйлайди.
8.55 «Юзма-юз».
9.15 «Бармоқлар сеҳри».
9.30 «Алпомиш авлодлари».
9.50 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ҳуррият Исроилова куйлайди».
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Ҳуқуқий жамият сари».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Физика.
11.00 Немис тили.
*
11.30 «Кичкинтой устахонаси».
11.50 «Излаган имкон топар».
12.10 Кинодаги Бухоро. «Шаҳризоданинг сўнгги туни». Бадиий фильм.
13.35 «Дунё адабиёти». Фаридиддин Аттор.
14.05 — 14.25 «Сўз сеҳри». Мусиқий кўрсатув.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Нотаниш дил суҳбати».
18.25 «Жаҳон бозорига йўл». 2-кўрсатув.
18.40 «Қалб гавҳари». Маърифий кўрсатув.
19.00 «Шарқ тароналари». 13-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 00.20 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Олий хўжалик суди: Адолат мезони».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 «Маърифатнома».
22.00 Ўзбекистон халқ ҳофизи Ўлмас Саиджонов концерти.
22.30 «Мардлар қўриқлайди Ватанни».
«Мунаввар дунё». Маърифий дам олиш дастури.
23.10 «Олам».
23.25 «Мактуб».
23.35 ЎзТВ экранида биринчи марта «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 8-қисм (Миср Араб Республикаси).
00.25 «Ахборот».
00.50 — 00.55 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Эркатой». Болалар учун дастур.
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.35 «Бир жуфт кўшиқ».
9.45 «Ибратли умр». Теле-очерк.
10.00 «Катрада қуёш».
10.10 «Дубляж».
10.25 «Мутойиба».
10.40 «Толенома».
10.55 «Сир».
11.10 «Одобнома».
11.20 — 13.00 «Кино жавонидан».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Яна болалар ҳақида».
18.40 «Нозик мўъжиза».
18.50 «Эслайсизми?».
18.55 «Бизнес ҳафта якунлари».
19.10 «Эртага — шанба».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дил дафтари».
20.00 «Жарангдор сўз».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ривоят».
21.10 «Пойтахтдан узоқроқда».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.45 «Кинонигоҳ».
23.15 «Хуш келибсиз».
23.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.25 — 00.35 «Даракчи».

III

17.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 6.30—8.00
***
17.20—20.35
*
20.35 «Мўъжизакор гўзаллик сири». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси. 21.00—21.35
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Виктория». Бадиий фильм.
23.05—23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.40 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
19.50 «Бу бўстон аро».
20.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.50 «Ширу шакар».
21.00 «Мурувват».
21.20 «Араб эстрадаси».
21.40 «Осиё монитори».
22.45 «Инспектор Ракка». Телесериал.
23.25 «Палитра».
23.50 Ўзбекистонда Японияниг маданият кунлари. Япония фольклор-этнографик ансамблининг концерти.
00.20—00.30 «Хайрли тун!»

ШАНБА, 11

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Мардлар қўриқлайди Ватанни».
9.15 «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 8-қисм.
10.00 «Шарқ тароналари». 13-кўрсатув.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.25 «Ёлқин».
10.45 «Баҳс».
11.05 «Идрок».
*
11.25 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа
12.00 «Халқ ижодиёти».
12.20 Киноға кўчган Хива. «Севишганлар». Бадиий фильм.
13.40 «Майиз сайли». Публицистик кўрсатув.
14.20 — 15.20 «Маънавият». Видеоканал.
***
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш учрашуви. Ўзбекистон — Япония. «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Телефильм.
18.45 Мультолам.
19.05 Бухоро-2500. «Варахша».
19.25, 20.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Омонлик тилаймиз».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.30 «Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Ички қўшинлар бошқармаси «Турон юлдузлари» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
22.10 Чори Аваз. «Оқибат». Бадиий-публицистик кўрсатув.
22.30 «Санъаткор саодати». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Мовлуда Ойнақулова.
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури.
22.50 «Дил достони». Киноконцерт.
23.10 «Регтайм». Бадиий фильм.

II

9.00 «Яна болалар ҳақида».
9.20 «Нозик мўъжиза».
9.30 «Эслайсизми?».
9.40 «Бизнес ҳафта якунлари».
9.50 «Дил дафтари».
9.55 «Жарангдор сўз».
10.20 «Ривоят».
10.30 «Пойтахтдан узоқроқда».
10.50 «Кинонигоҳ».
12.20 — 12.40 «Хуш келибсиз».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Боланинг тили».
18.35 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Табиат шифохонаси».
19.00 «Қонун ҳимоясида».
19.10 Дилором наволар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес -академия».
20.10 «Таянч».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Театр плюс ТВ».
21.20 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.40 «Глобус».
22.05 «Интер-футбол».
22.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 Видео-«О».
00.15 — 00.25 «Даракчи».

III

17.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 17.20—22.15
*
22.15 Эълонлар.
22.20 «Цирк! Цирк! Цирк!»
22.55—23.05 «Тоғлар чорлайди». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Шанба эртаги».
10.25 «Рақслар қанотида».
10.55 «Клиника». Бадиий фильм.
12.10 «Биргаликда куйлайлик».
12.55 «Учувчи шифокорлар». Бадиий фильм.
13.40—14.00 «Корейс тилини ўрганамиз».
***
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.50 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шанба оқшомида».
20.00 «Чинсэн».
20.30 «Спектаклдан сўнг».
21.00 «Ишингиз бароридан келсин». Қимматли қоғозлар бозори.
21.20 «Ассалом, Франция!»
21.55 «Самодаги олмослар». Телесериал.
22.40 «Эсдалик учун дастхат».
23.10 «Бу ажиб дунё».
23.25 «Хит-коллекция».
23.45—23.55 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 12

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Мусобақалар, очколар, секундлар».
11.15 Хива-2500. «Истиқбол йўли».
11.40 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.20 Кинодаги Бухоро. «Ибн Сино». Бадиий фильм.
13.55 — 14.55 «Нурли келажак».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Кундуз амакининг қиссалари». Мультфильм. 3-4-сериялар.
18.30 «Фарзанд — умид юлдузи».
18.45 «Қўшиқ ёзувчи шоирлар». Мурод Раҳмон.
19.10 Хива-2500. «Оҳанг сирлари». К. Хоразмий.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Олтин дала». Ахборот-мусиқий дам олиш кўрсатуви.
22.05 «Футбол майдонларида».
22.25 Телевизион миниатюралар театри.
«Аср мўъжизаси» кинодастури.
22.55 Кино янгиликлари.
23.05 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
23.25 «Сарҳуш». Бадиий фильм.
01.00 — 01.05 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили».
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.30 «Табиат шифохонаси».
9.50 Дилором наволар.
10.05 «Бизнес-академия».
10.20 «Таянч».
10.35 «Театр плюс ТВ».
10.55 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
11.15 «Глобус».
11.40 «Интер-футбол».
12.00 — 13.40 Видео-«О».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
18.20 Мультипанорама.
18.40 «Ҳайвонот дунёси».
19.00 «Туҳфа».
19.10 Келгуси ҳафтада.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Бу мунис лаҳзалар».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Соғинч».
21.25 «Миллионлар ўйини».
21.45 «Тақвим, эълонлар, оҳанглар».
21.55 Видео-«О».
23.30 — 01.00 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари.

III

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 18.00 — 23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25—23.50 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсэ?»
9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.35 «Ўзбекистон янгилик-лари» (инглиз тилида).
11.45 Эълонлар.
11.50 Киносалон. «Сувлар дунёси». Бадиий фильм.
13.50 «Нима яхши, нима ёмон».
14.20 «Жонли сайёра».
14.40 Жаҳон кинематографияси тарихидан. «Гераклнинг қаҳрамонликлари». Бадиий фильм.
16.10 «Шу куннинг мавзуси».
16.25 Мультэкран.
16.35 «Сенинг вақтинг».
16.55—17.10 «English for children». Болалар учун инглиз тили.
***
17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.10 Эълонлар.
19.05 «Менинг кўчам».
19.20 «Телеташриф».
19.40 «Иштирок этувчилар».
20.10 «Тошкент оқшомида».
20.40 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.15 «Долзарб мавзу».
21.35 Киносалон. «Шахсий ҳимоячи». Бадиий фильм. Бош ролларда — Кевин Костнер ва Уитни Хьюстон.
23.30 «Мусиқий олимп».
23.50—24.00 «Хайрли тун!»

ИШОНЧ — Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси нашри

Бош муҳаррир: Саидакром САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф. МУЛЛАЖАНОВ, М. ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТУЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИКУЛОВА,Х.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78

БЎЛИМЛАР: Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79. Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79.Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ-56-85-66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Жиззахда - 3-82-18, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24, Фарғонада - 24-58-43, Урганчда - 6-03-40, Қаршида - 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, "Правда Востока" кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи; 64560; 64561.

Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Формати А-2. ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 4 1—уй. Буюртма Г— 0531. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди 21.00. Масъул навбатчи : М. МУҲАМЕДОВА 1 2 3 4 5 6